

MŰSZAKI

1929 MÁJUS 20.
4. SZÁM.

UJDONSÁGOK LAPJA

NÉPSZERŰ
MŰSZAKI, IPARI
TUDOMÁNYOS
SZEMLE.

EGYES SZÁM ÁRA **60** FILLÉR

A legtökéletesebb **biológiai**
szennyvíztisztító és
feldolgozó telepeket
tervezi és kivitelezi **Koch és Szilágyi**
építőipari vállalat
Budapest, VI., Székely Bertalan-utca 2/b.
Telefon: Aut. 290-78, 296-51.

„DOKTON“ száraz fémtisztító ruha a
legideálisabb.
Kapható:
minden droguistánál.

ARANYÉREMEL
KITÜNTETVE.

IZLÉSES NYOMTATVÁNYOK
LEGFŐBB KELLÉKE:

A JÓ
KLISE

KÖNIG és BAYER
MŰINTÉZETÉBŐL
BUDAPEST
WESSELÉNYI-UTCA 54.
TELEFON: JÓZSEF 359-91.

VIDÉKI RENDELÉSEK 1 NAP ALATT.

WEBER és ZÁTONY

fémárugyár és üvegcsiszolda
BUDAPEST, V., PANNONIA-U. 4/c.
Gyárt: Mindennemű fém-, üvegszerkezetet,
üvegszekrényeket, állványokat stb.
TELEFON: 972-26

Hálószobák
éjjeliszekrény-világítására
legalkalmasabb a
Tungsram
opál-takaréklámpa

Szabályozható nagyobb és ki-
sebb fényerősségre. — Nem
kápráztat, kiméli a szemet.
Kapható mindenütt.

SZÁLLITJA:

EGYESÜLT IZZÓLÁMPA
ÉS VILLAMOSSÁGI R-T
UJPEST 4

„ÁRKO“ BUTORTISZTÍTÓ
minden butorhoz használható
Kapható minden festékesnél

Fizessen elő
a
MŰSZAKI UJDONSÁGOK
LAPJÁRA

ELŐFIZETÉSI ÁR:
egész évre 12 P
fél évre . . . 6 P

Csehország, Románia és
Szerbia területére 16 P.,
ill. 8 P.

MŰSZAKI UJDONSÁGOK LAPJA

1. évfolyam, 4. sz.

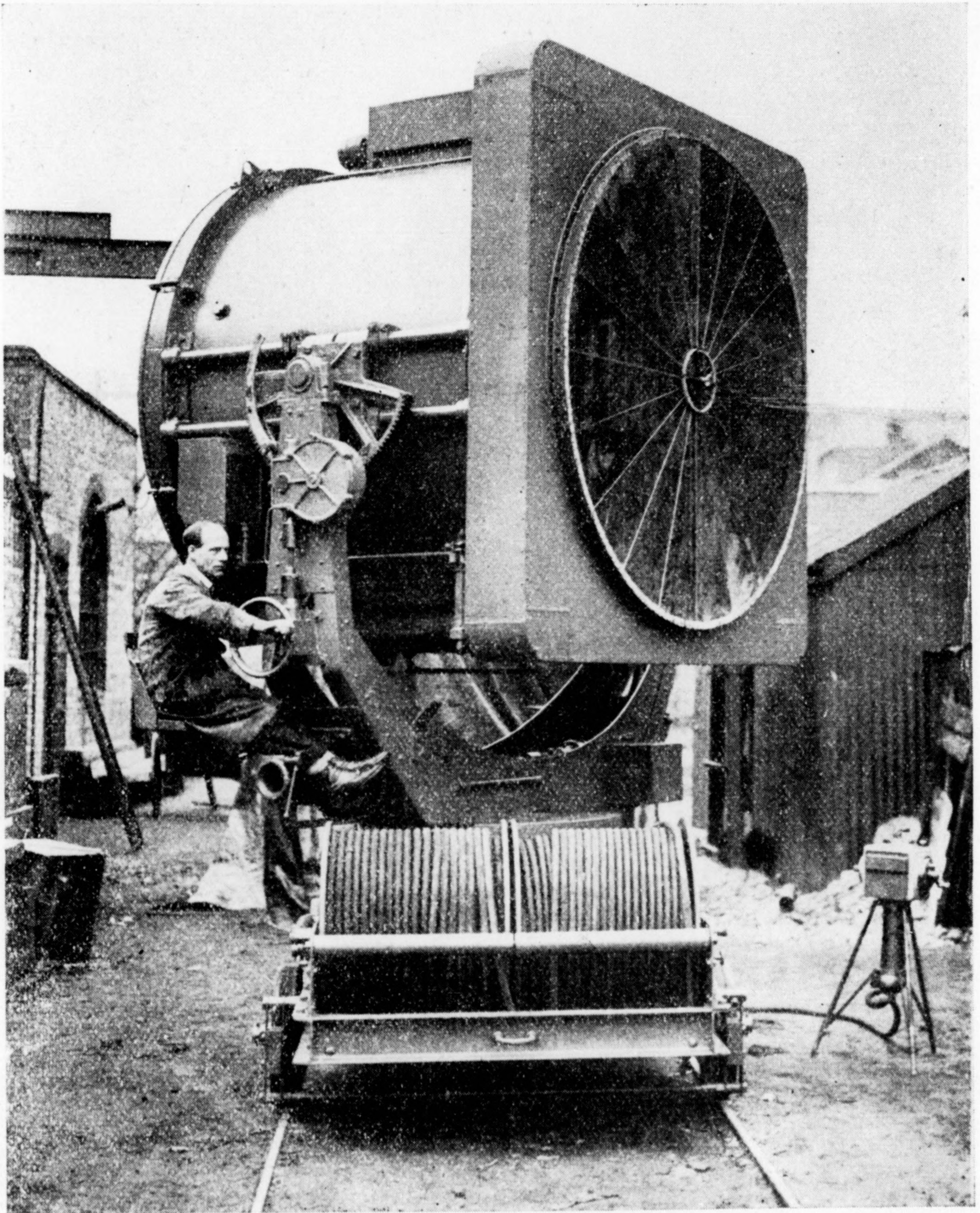
1929 május hó 20

NÉPSZERŰ MŰSZAKI, IPARI ÉS TUDOMÁNYOS SZEMLE

Szerkesztőség:
Budapest, Rákóczi-út 15.

Felelős szerkesztő:
VOGEL GYULA
okl. mérnök

Megjelenik minden hónap
5-én és 20-án

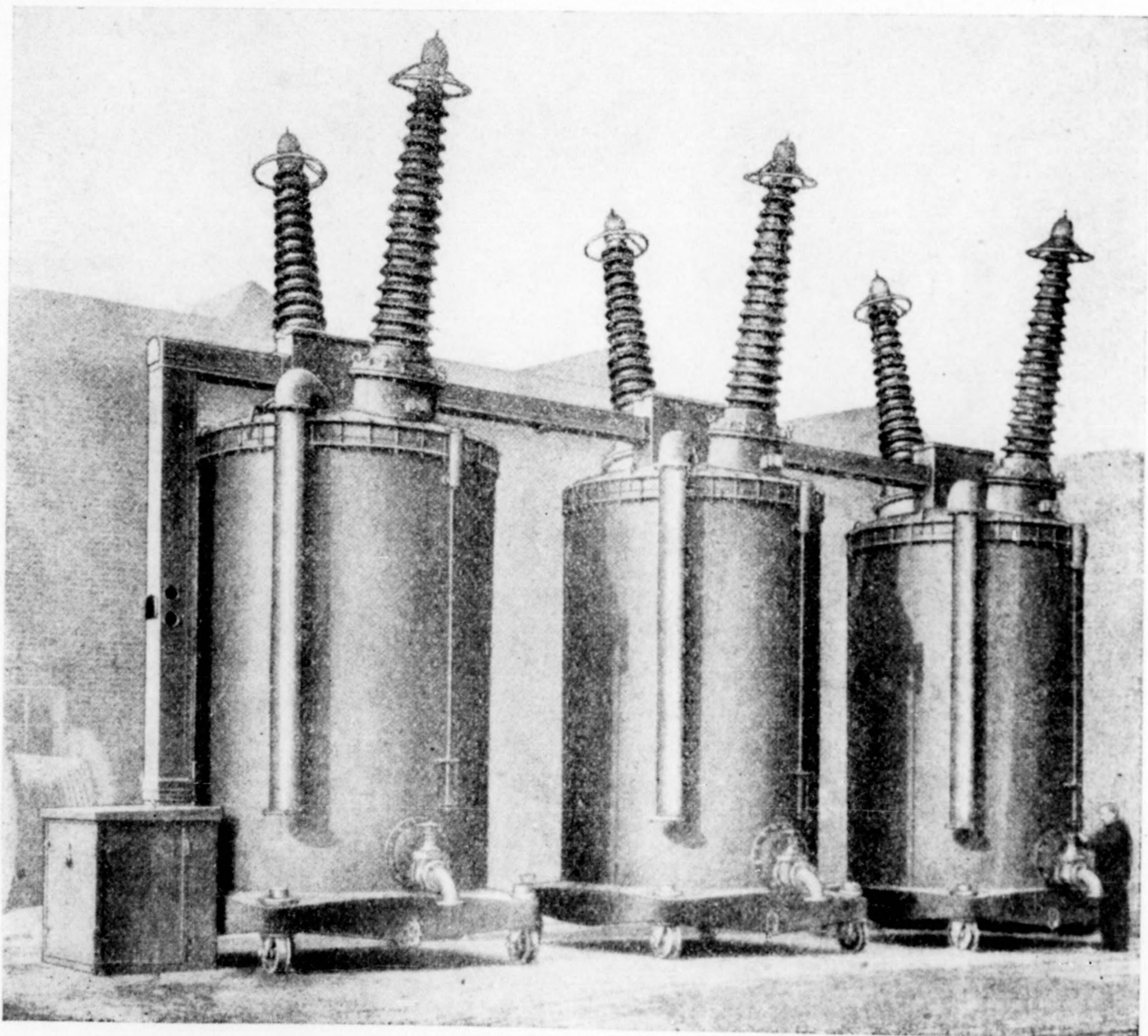

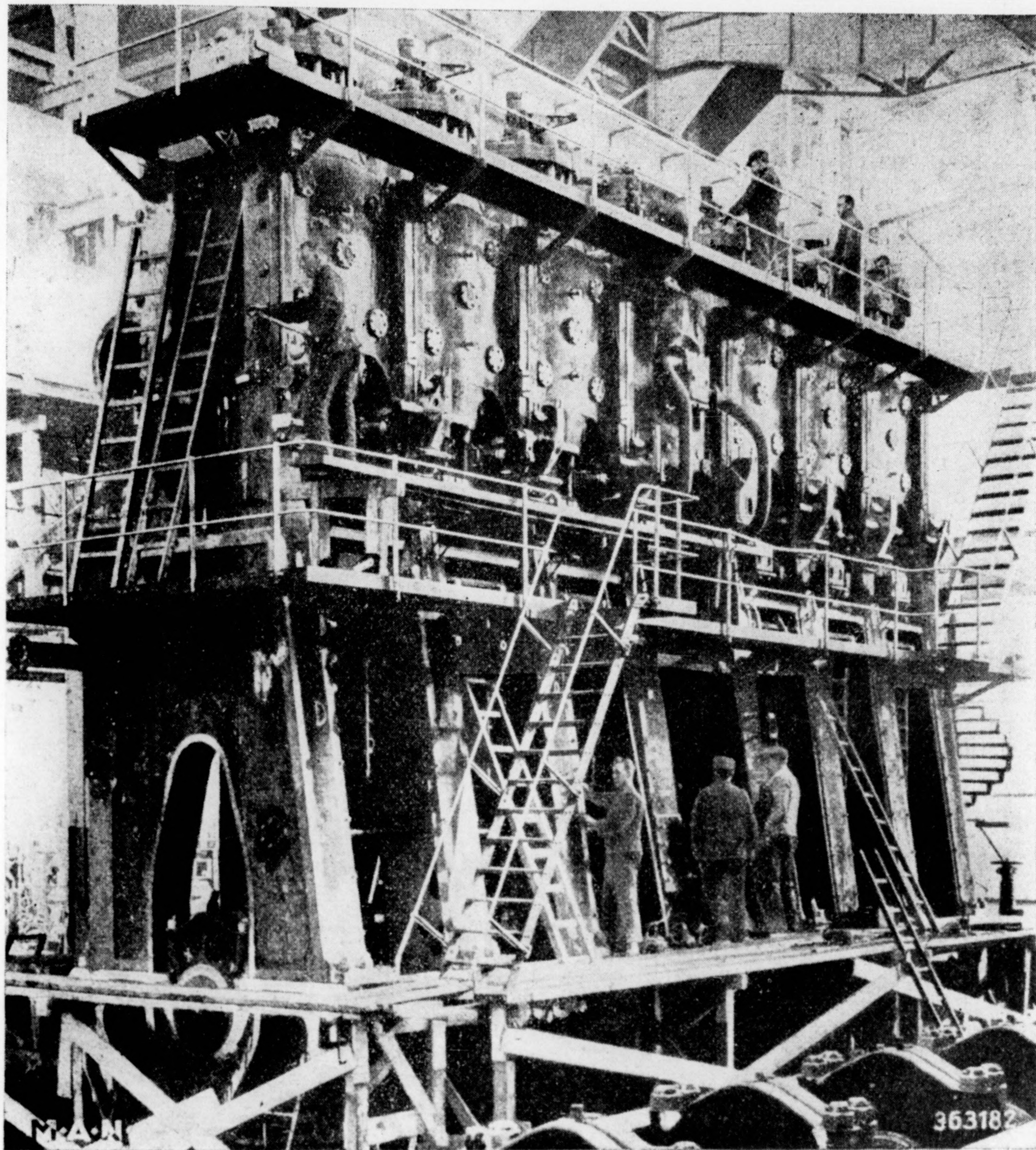
A crowdoni repülőtér hatalmas fényszórója

Kétszázhuszezer voltos kapcsoló

Az elektrifikálással s a vízi erők nagyobb mértékben való felhasználásával egyre kolosszálisabb feladatok elé kerül a modern elektrotechnika. Így például az idén készül el Voralbergből a Rajnáig húzódó hatalmas távvezeték, melyen éppen a nagy távolság miatt 220.000 voltra kellett felemelni a háromfázisú forgó áram feszültségét, hogy a veszteséget a minimálisra csökkentsék. A 220.000 voltos vezeték egyedülálló egész Európában s hogy milyen nagy arányokban kellett dolgozni a lehetővé tételén, azt eléggé szemlélteti képünk, melyen bemutatjuk a gigászi méretű olajkapcsolót a közbeeső transzformátorállomások számára.

Hét és félméter magas egy ilyen kapcsoló s kerekén 65 tonna olaj szükséges a megtöltésére. Öt vasuti kocsi kellett a hármaskapcsoló szállításához, amihez külön öt tankkocsi szállította az olajat, egyenként 12–15 tonna tartalommal. A nagy méretek következtében lemondtak arról, hogy fedett épületben helyezték el a transzformátorállomásokat, ahol a 220.000 voltról lemennek 110.000-re s ezért ezek a gigászi kapcsolók is szabad ég alatt nyernek elhelyezést, ami természetesen azzal jár, hogy gondoskodni kell az üzembiztonságról, a legkedvezőtlenebb időjárási viszonyok között is. A tapasztalat szerint ezt a biztonságot sikerült is elérni.

Modern Dieselmotor-óriások

Az újabb nagy erőműtelepeken egyre nagyobb tért hódítanak a nagy Diesel-motorok, szemben a gőzturbinákkal, aminek az a magyarázata, hogy egyszerűbb a kezelésük, kevesebb helyet foglalnak el, egyenletesebb a hőfelhasználásuk. Egy ilyen modern Diesel-óriást mutat be képünk, a hamburgi Neuhoft elektromos centrálé számára készült tizenötezer lóerős két-ütemű, kilenchengeres motort.

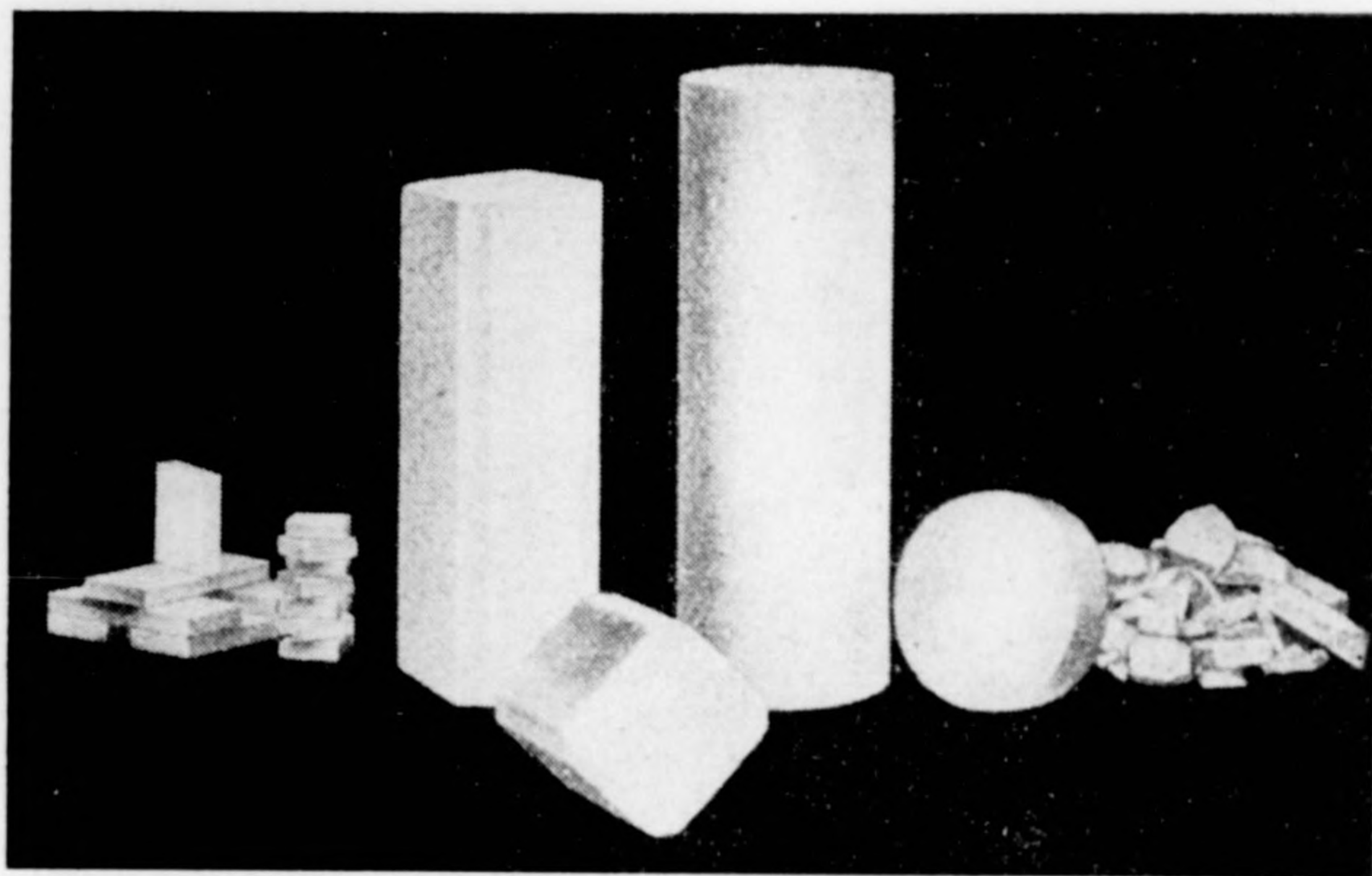
A Diesel-motorok különböző rendszerei közül ma már leginkább a két-üteműt alkalmazzák, különösen az ál-

landó üzemnél s ilyen esetekben általában valamivel jobb a gazdaságosság foka, mint a gőzturbinánál. Viszont vannak esetek, például, amikor csak tartalékként kell készen tartani nagyobb teljesítményű gépeket, a centrálé maximális megterheltségének idejére, amely esetekben a Diesel-motor már sokkal rentabilisabb, tekintettel arra, hogy csak a szükség esetén indítják el, míg gőzgépnél állandóan fűteni kell a kazánokat s készentartani a gőzt az esetleg csak rövid időn át működő kisegítő turbina számára.

A száraz jég

Különösen nyáron rendkívül nagy szerepe van az élelmiszerek szállításában és elraktározásában a jégnek, mert mint tudjuk, alacsony hőmérsékleten nem működnek a rothasztó és bomlasztó baktériumok, míg a nagy meleg annál kedvezőbb az elszaporodásukra. A hűtést emberemlékezet óta a közönséges jéggel végzik, akár természetes legyen az, akár mesterséges, de mindenki tudja azt is, hogy a víz-

Nagy előnye a száraz jégnek, hogy szinte veszteség nélkül szállítható nagy távolságra is és hosszú ideig elraktározható. A párolgó felület szén-savváza ugyanis kitűnő hőszigetelő is egyúttal, ami megakadályozza a jég gyors felmelegedését és elolvadását, illetve elpárolgását. Kisebb mennyiségben a közönséges hullámos kartonba csomagolva szállítják gyaluforgács között. Amerikában már a kis háztar-

Szénsavhóból préselt különböző alakú száraz jégdarabok.

ből való jég nem valami tartós s amellett sok locs-pocsot csinál. Ezeknek a hátrányoknak a kikerülése vezette az amerikaiakat arra, hogy kísérletezzenek a szénsavjéggel, mely nemcsak alacsonyabb hőmérsékletet ad, hanem amellet nem olvad folyadékká, hanem közvetlenül gázzá párolog el a közönséges hőmérsékleteken, tehát nem piszkít s felhasználás után a szó szoros értelmében nyomtalanul eltűnik.

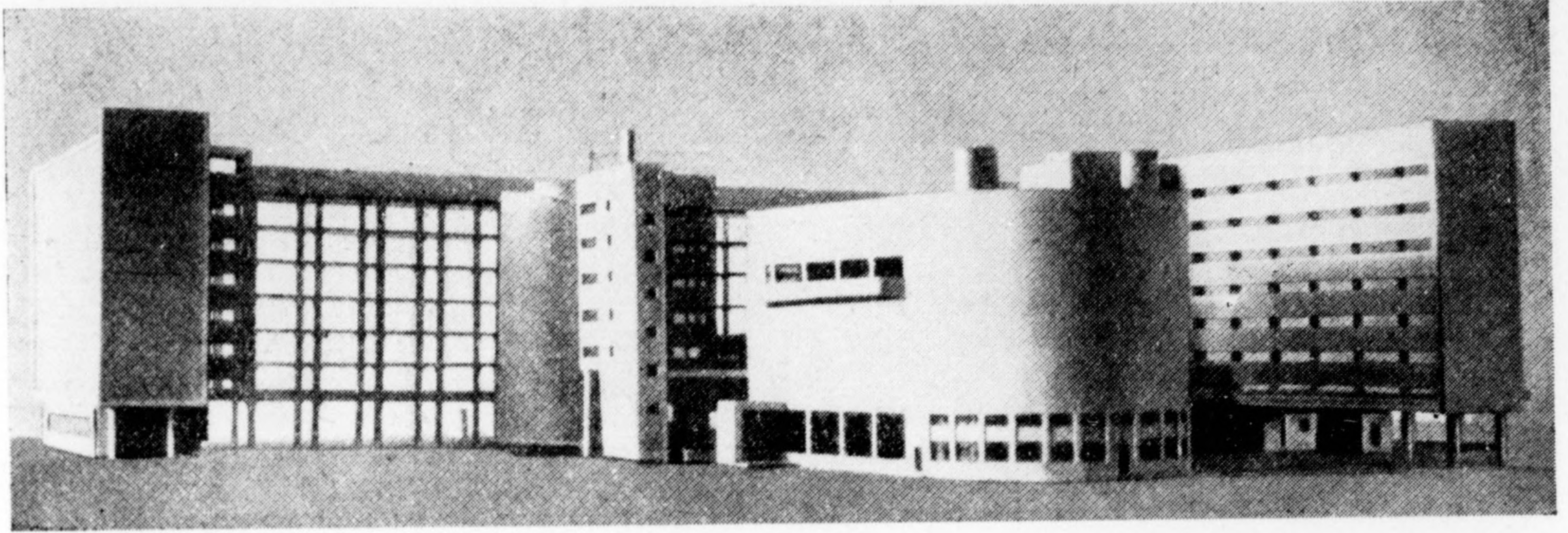
A nagy nyomással cseppfolyósított s vastartályokban forgalomba kerülő szénsav már -80 foknál elpárolog gáznemű anyaggá s ha kibocsátjuk a tartályból, fehér és laza hó alakjában esapódik le a szabad levegőn. Ezt a laza szénsavhót azonban igen könnyen össze lehet préselni száraz és szilárd jéggé. Ez a száraz jég sokkal lassabban párolog el, mint ahogyan a közönséges jég szokott megolvadni s amellet jóval alacsonyabb hőmérsékletet is tart fenn maga körül. Egy kísérletnél hat napig változatlanul zérus fokon tartottak egy hűtővagont ötöd-rész annyi szénsavjéggel, mint amennyi közönséges jég lett volna szükség az ugyanolyan hatás elérésére.

tások számára is készítenek megfelelő jégszekrényeket száraz jéggel való töltésre s egy kisebb ilyen szekrényben tíz kiló szárazjéggel nyolc-tíz napi hűtést lehet elérni, amiben a hidegen kívül nagy szerepe van annak is, hogy a felszabaduló szénsavgáz egyúttal fertőtleníti és sterilizálja is az élelmiszereket.

Drága lárma

Philadelphiában földalatti vasutat építettek egy hosszabb vonalon végig s természetesen éjjel-nappal szakadatlanul dolgoztak. Az építés azonban, különösen a vasalkatrészek összenittelése, állandó hatalmas zajjal járt, amit az utcában levő egyik szálloda anynyira megérzett, hogy ötven szobája maradt üresen egy álló esztendőn keresztül. A körülbelül 600.000 pengőre becsült kárt a vasutépítő társaság kénytelen is volt megfizetni, ami után áttért a hegesztő eljárásra, mert még mindig olcsóbbnak bizonyult a vasvázak elektromos hegesztése, mint a nagyösszegű kártérítések fizetése.

Az üvegfalakkal tervezett gyár- és munkástelep modellje.

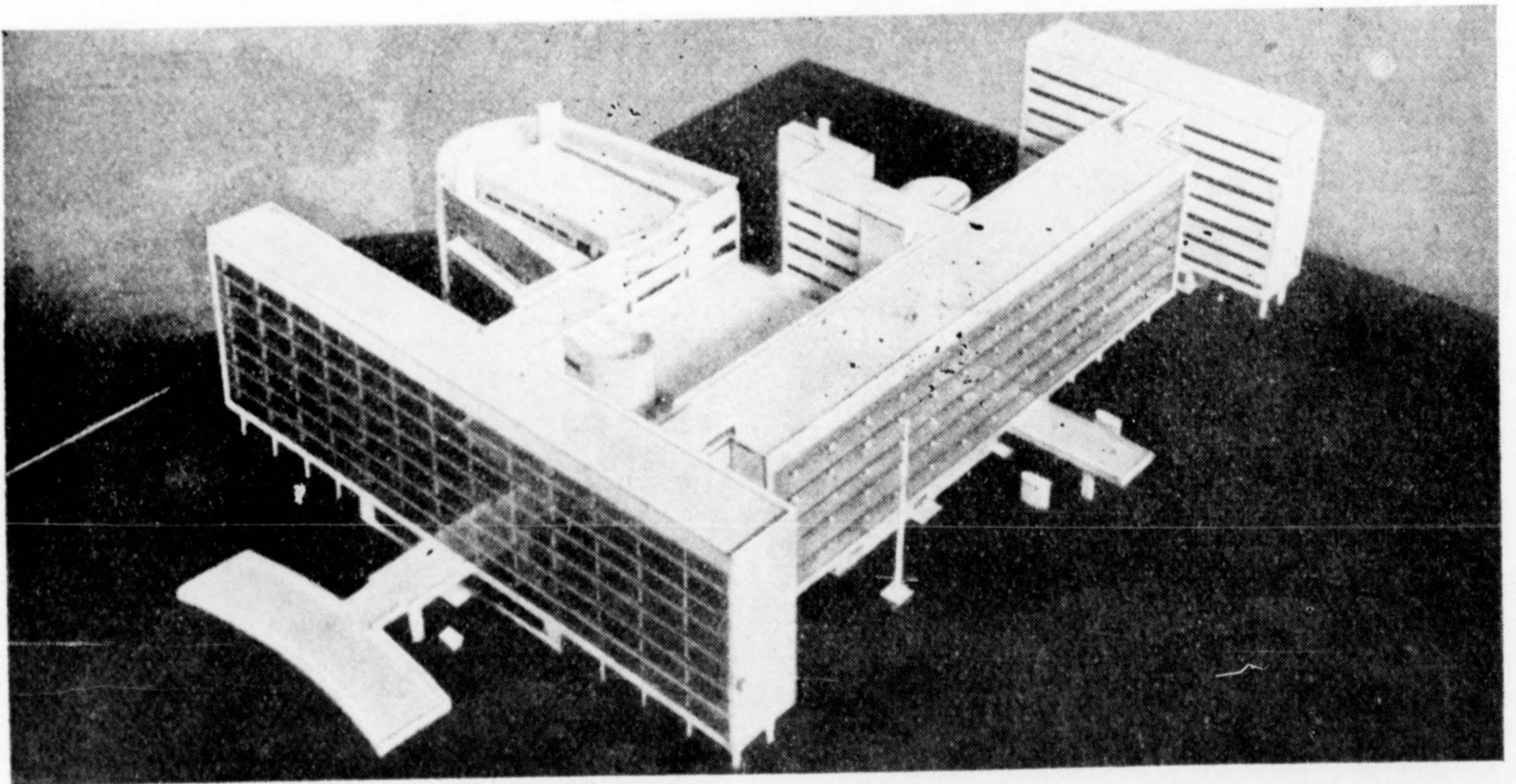
Az üvegváros

Le Courbusier és Jeanneret francia építészek rendkívül érdekes tervét mutatjuk be képiünkön. A hatalmas épületesoport egy nagyüzemi gyár terve, melyet Oroszországban fognak felépíteni, nyilván elsősorban politikai céllal, hogy legyen min bemutatni a szovjet népboldogító törekvéseinek eredményét. Kétezeröttszáz munkást foglalkoztató gyár megtervezéséről van szó, egybekötve a munkáslakásokkal s a munkások szórakozásához szükséges minden elképzelhető helyiségről, mozirol, színházról, előadóteremről és sporttelepről.

Hatalmas, fordított L alakú alaprajzra tervezik az épületesoportot, melynek legérdekesebb része a két szé-

les front, végig üvegből készült fallal. A munkatermek tökéletes világítását célozzák ezzel a tervezők, úgy, hogy a szó szoros értelmében átlátszó lesz az egész, városnak is beillő épületesoport. A közepen látható színházépület teteje sporttérnek van szánva, míg az épületek nagy része cölöpökön nyugszik, hogy a földszint minden tekintetben az autóközlekedés számára szolgálhasson.

Az érdekes tervben mindenesetre sok a túlzás és talán nem is valósul meg minden a terv szerint, de nagyon jellemző a modern építészet törekvéseire s ha a túlzások lefaragódnak róla, kitisztul belőle a jövő gyár- és munkástelepeinek stílusa.

A telep felülről nézve.

A feltalálás rendszeresítése

A találmányok multja azt mutatja, hogy legtöbbször véletlenek vezették rá a feltalálókat, akár szakemberek voltak, akár laikusok, a sokszor korszakot jelentő technikai ujitásra is. A véletlen játszott legtöbbször szerepet a szükséglet felismerésében és a találmány alapötletére, ami viszont nem jelenti azt, hogy sohasem volt tervszerű a feltalálás. Legjobb példa erre a minden idők legnagyobb feltalálója, Edison, aki rendszeres munkával, rendszeres célkitűzéssel dolgozott mindenkor s amint tudjuk, igazán rendkívüli sikerrel.

Legujabban kezdenek rájönni a nagy gyárak, hogy nem kell a véletlenre várni, ha jó és értékes új találmányok után kutatnak, hanem rendszeressé lehet tenni a feltalálást, sőt tovább menve, üzletszerűvé lehet tenni. Minden találmány kiinduló pontja valamilyen gyakorlati szükséglet felismerése, míg maga a megoldás, rendszerint csak aránylag könnyű technikai, szerkesztési és kísérleti feladat. A szükséglet felismerését viszont nem kell a véletlenre bízni, hiszen rendszeresen kutatni is lehet utána egyenesen azzal a céllal, hogy keressük és megtaláljuk a lehetőségeket a technikai ujitásokra.

Igy születtek meg Amerikában a kutató laboratóriumok, melyek egyrészt egyesítik magukban a tehetségeket, másrészt tervszerűen dolgoznak az új találmányok kieszelésén. Szinte azt mondhatnánk, hogy ezek a laboratóriumok gyári módszerrel termelik a találmányokat, melyeket aztán vagy saját üzemükben értékesítenek, vagy tovább adnak az érdekelt gyáraknak. Jelenleg hatszáz ilyen kutató laboratórium dolgozik az Egyesült Államokban s több mint negyvenezer tudóst és mérnököt foglalkoztat így állandóan. Mondanunk sem kell, hogy minden eszközt megadnak a kísérletezőknek és sokszáz millió dollárt költenek ezekre a laboratóriumokra, melyek minden szakmával rendszeresen foglalkoznak.

A gyakorlat az, hogy ezeknél a laboratóriumoknál maga a feltaláló névtelen marad s a vállalkozás tulajdona minden szabadalom, amit a közös munka kitermel. Ez a munka sokszor annyira részletekre szorító aprólékos kísérletezésből áll, hogy néha számtalan apró eredményből ala-

kul ki az a találmány, mely esetleg egész iparágra lesz döntő hatással. Ilyenkor nem is lehet szó egyes feltalálóról, mert a közreműködők nagyrésztben nem is sejtették, hogy mi lett a munkájuk eredménye. A kísérleti laboratóriumok azzal a feltétellel szerződtek a kutatókat, hogy minden találmányuk a vállalaté, amit egyébként már régen megtesznek a nagyobb gyárak. Ez azonban nem jelenti a szellemi tulajdon jog kizsákmányolását, mert hiszen legtöbb esetben mégis csak a laboratórium által rendelkezésre bocsátott tőke és segédeszközök teszik lehetővé egyáltalán a találmány megszületését.

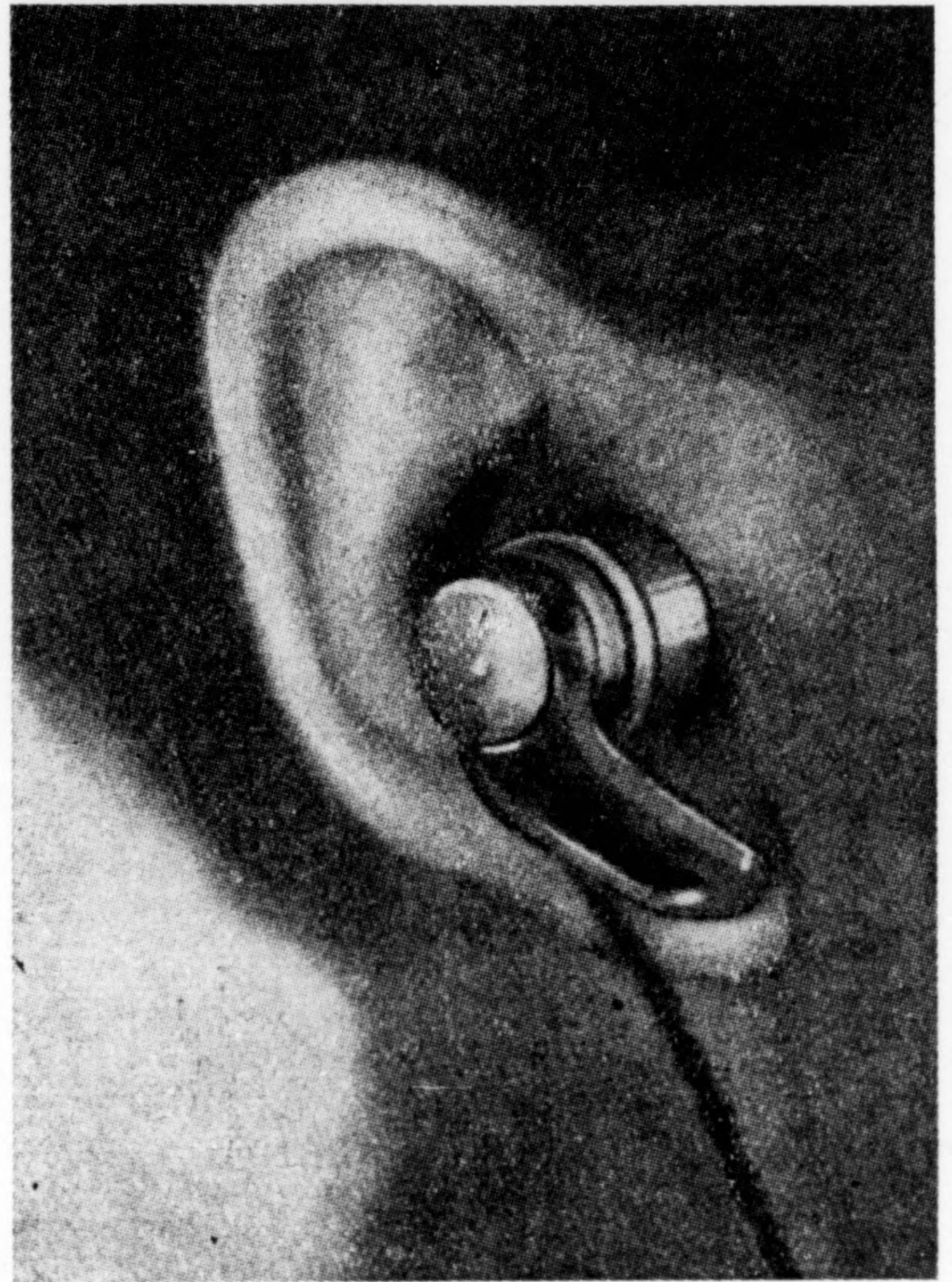
Az utóbbi esztendő statisztikáját nézve, az USA szabadalmi bejelentései már tulnyomó részben a kutatólaboratóriumok nevére szerepel s egyre kevesebb lesz a privát feltalálók száma. A szabadalmak többsége a kollektív üzemben dolgozó kísérletezőktől származik. Magától értetődő következménye ennek a rendszernek az, hogy a feltalálói intuícióval rendelkező tehetségek iránt élénk kereslet nyilvánul meg s egészen bizonyos, hogyha valakiben megvan ez a tehetség, meg is találja az elhelyezkedését, ami egyúttal annyit jelent, hogy biztosítva van a lehetőség számára a tervszerű és rendszeres munkára.

Ezt az amerikai rendszert lassanként kezdik Európában is alkalmazni. Németországban és Franciaországban lépten-nyomon szerveznek ilyen célú kutató intézeteket, így például csak legutóbb kezdte meg működését Párisban egy külön laboratórium a rövidzárlat tanulmányozására s az ellene való védelem végleges megoldására. A rövidzárlat tudvalevőleg veszedelmes ellensége minden elektromos berendezésnek s most ez az intézet a legmodernebb apparátussal kezd hozzá, hogy először kivizsgáljon mindent, aztán kikutassa a védekezés legbiztosabb és leghatásosabb módját. S ha megtalálja, bizonyára megéri azt a rengeteg költséget és fáradságot, amit befektettek s amire magános feltaláló sohasem lenne képes, mert beláthatatlan értéke lesz annak a találmánynak, mely egyszersmindenkorra bebiztosítja a nagy elektromos üzemeket az ellen, hogy esetleg egy patkány ne okozzon órákig, napokig tartó üzemzavart azzal, hogy elrágott egy vezetékét.

A nagyothallók is fognak hallani a színházban

A párisi Comédie des Champs Élysées-ben most próbálták ki egy igen érdekes berendezést, melynek minden bizonyára nagyon meg fognak örülni, akik nagyothallásuk miatt eddig nem járhattak színházba, illetve nem élvezhették az előadást. A szóbanforgó színház előadásait amugy is közvetíti a francia Théatrophon társaság, mely hasonló a mi Telefon Hirmondónkhoz s most kibővítette berendezését azzal, hogy a nézőtér egyes üléseihez is felszerelt kontaktusokat, hogy a nagyothallók bekapcsolhassák apró hallgatókagylójukat s végighallgathassák a színészek beszédét a sokszorosan felerősített uton. Mint képünkön látható, a hallgató egészen apró, de annál pompásabban megszerkesztett hallgató mikrofon, melyet a fülbe kell behelyezni. Érdekes felemlíteni, hogy a teatrofonnal hallgató néző, ha messzebb ül a színpadtól, hamarabb hallja a színészek szavát, mint a rendes jóhalló, mert a hangnak a levegőben tudvalevőleg másodpercenként 340 méter a sebessége, tehát nagyobb színházban eltelik pár tized másodperc, míg a hátulülők füléig eljut, míg a telefonközvetítés szinte pillanatnyi sebességgel történik. A kísérletező színháznak kezdetben nagy nehézséget kellett legyőznie, a nagyothallók szégyenlősségét, akik rendszerint nem szívesen vallják be, hogy rosszul hallanak. A színház nagyon ügyesen azzal

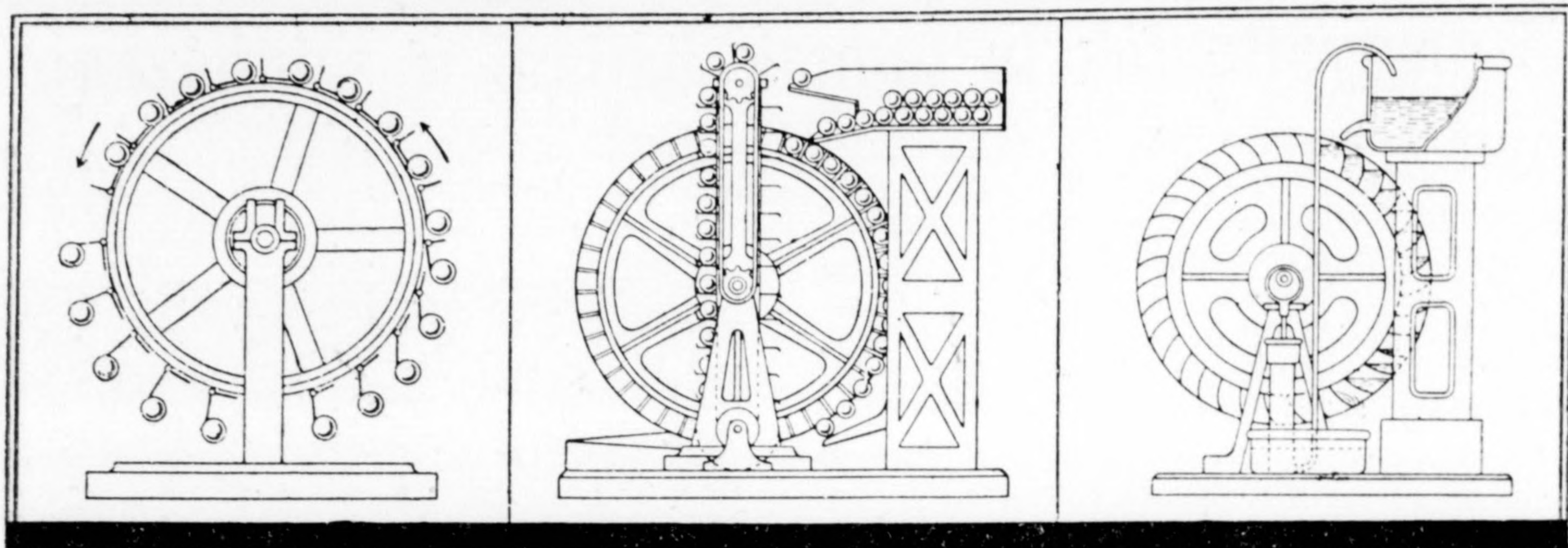
csinálta a megfelelő propagandát, hogy a rövidlátók nem szégyellik a

szemüveget, illetve a látcsőt, ne szégyeljék tehát a nagyothallók sem a teatrofont.

Egy modern amerikai közuti villamoskocsi fényüzően elkészített belseje

A perpetuum mobilék típusai

A dilettáns feltalálók között még ma is lépten-nyomon akad olyan, aki azt hiszi, hogy sikerült neki feltalálnia az örökmozgó gépet s lapunk egyhónapos multja alatt is már jó néhány ilyen találmány leírását küldték be szerkesztőségünkbe ismertetés céljából. Nem tartjuk tehát feleslegesnek azt, hogy mi is írjunk egyszer a perpetuum mobile évszázados, sőt talán évezredes problémájáról, melyet valamikor még csak utópiának tartottak az emberek, de amelyről a természettudomány egészen kétségtelenül megállapította, hogy nem utópia, hanem egyszerűen lehetetlenség. Az egész fizika az energia megmaradásának elvén épült fel, amely azt jelenti, hogy az energia átalakulhat másfajta energiává, de soha meg nem semmisülhet s éppen ezért soha nem is keletkezhetik a semmiből. Másrésztől minden gépnél a mozgó alkatrészek között surlódás lép fel s a surlódás legyőzésére bizonyos energiát kell felhasználni s ugyancsak energiát fogyaszt a levegő ellenállása is, nem szólva arról, hogyha egy géppel munkát is akarunk végeztetni, akkor a munka elvégzésére szükséges energiát valahonnan venni kell. Általánosságban sohasem lehet az energiát teljesen hasznosítani, hanem mindig felhasználódik belőle egy jelentékeny rész a surlódás, a levegőellenállás legyőzésére, hőgépeknél a kisugárzás és hővezetés miatt s ezért el sem lehet képzelni még olyan gépet sem, amely az eredetileg felhasznált energiát teljes száz százalékban visszaadja más hasznos formában.

Ebben a pár mondatban már benne van minden örökmozgás lehetetlenségének bizonyítéka. Mégis, annak ellenére, hogy minden különösebb fizikai tudás nélkül is be kell ezt látni pusztán a józan ész és a mindennapi ta-

pasztalat alapján, még ma is akadnak olyanok, akik azt hiszik, hogy ami nem sikerült eddig senkinek, azt ők kitalálták. Már pedig minden perpetuum mobile feltaláló előre biztos lehet benne, hogy amit kieszelt, azt már igenis megpróbálták ő előtte nagyon sokan s minden állítólagos örökmozgó nem egyéb, mint néhány régen ismert ötlet változata. Három rajzot mutatunk itt be s mindenkinek módjában van, hogyha találkozik egy újabb örökmozgóval, megállapítani, hogy melyik típusnak a változata.

Általában minden perpetuum mobilénél a nehézségerőt igyekeznek kihasználni a feltalálók, mert ez az erő, a Föld vonzása csakugyan állandó és örök és a testek súlya valóban olyan erő, amely munka elvégzésére kiválóan alkalmas. Csak azt nem tudják, vagy arról felejtkeznek meg, hogy egy bizonyos magasságból eső test által végzett munka még légüres térben, surlódás és levegőellenállás nélkül is csak éppen pontosan ugyanannyi, mint amennyi energiába kerül annak a testnek az eredeti magasságra való visszaemelése.

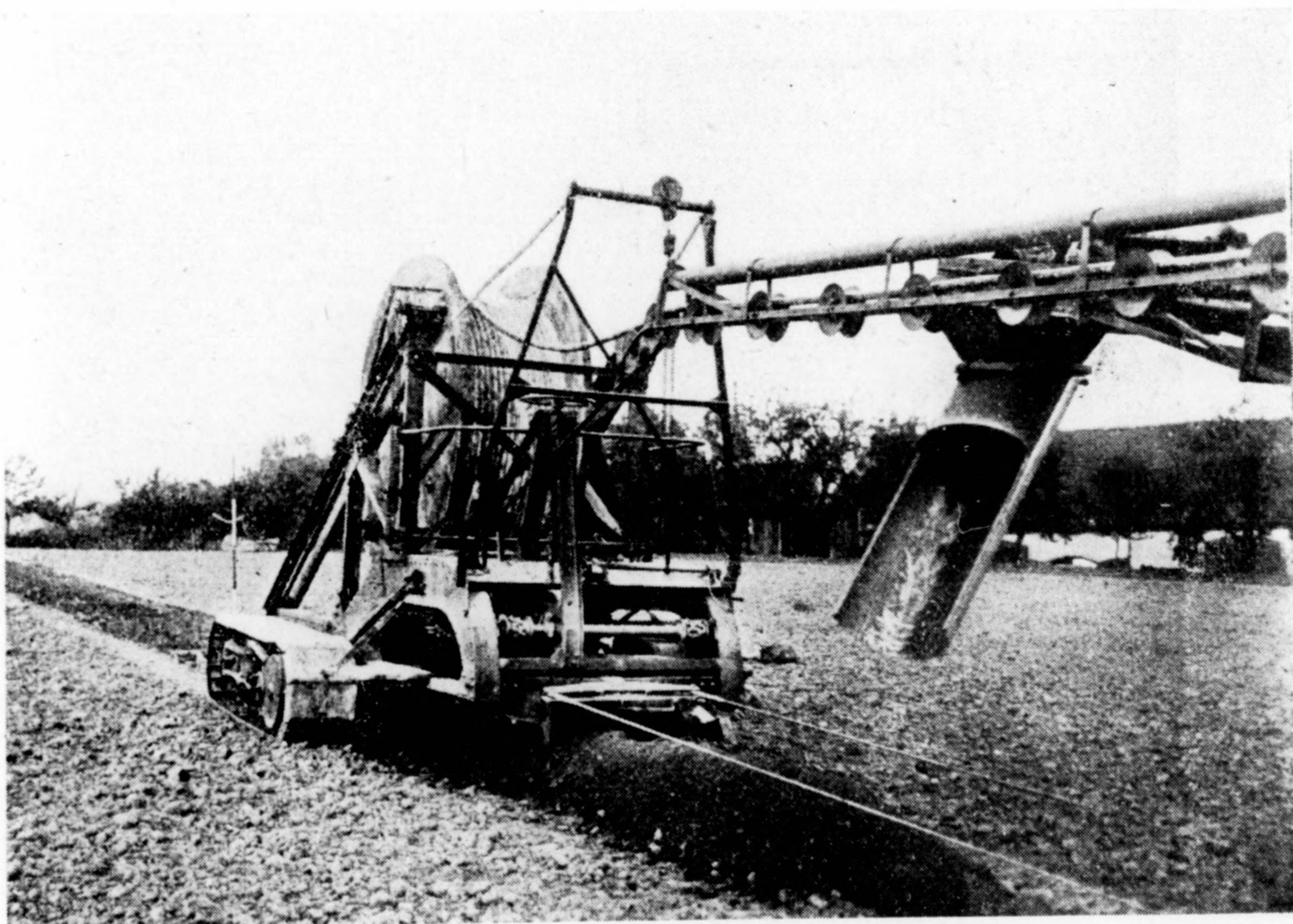
Az első örökmozgót William de Homécourt építész szerkesztette a XVII. században s az ő rajzai alapján 1778-ban készítette is el egy Capra nevű ember az első készüléket. Ennek a perpetuum mobilének a vázlatát az első rajzon látható. Lényegében egy nagy kerék, melynek kerületén forgó karokon golyók lendülnek kifelé a lefelé forgásnál, míg a felemelkedésnél a golyók eredeti helyzetükbe jutnak vissza. A téves elképzelés az volt, hogy a kilendülő golyók messzebb lévén a forgás tengelyétől, nagyobb hajtóerőt képviselnek, mint a tulsó oldalon, a rövidebb sugármentén felfelé haladó golyók. Talán mondanunk sem kell, hogy ez az örökmozgó is

csak addig jár, amíg a megindításnál alkalmazott energiát fel nem emésztí a surlódás, mert a golyók kilendülésének a reakciója pontosan ugyanakkora, mint amennyi látszólagos hajtóerőt képvisel a kilendülés.

A második képen bemutatott örökmozgó tulajdonképpen egy száraz malomkerék, mint ahogyan a harmadikon láthatjuk a vízi perpetuum mobilét. Akár golyók hajtják a kereket, akár a rájuk eresztett víz, ha a felhasznált golyókat vagy vizet akár a második rajz függőleges golyóemelője, akár a harmadik szivattyuja segítségével, ismét fel akarjuk szállítani az eredeti magasságra, ehez annyi energia szükséges, amennyit a golyók, vagy a víz az esés közben szolgáltatottak. Ezek a gépek tehát csak

addig járnak, amíg a tartályban elfogynak a golyók, vagy lecsurog a víz egyszer, de szó sem lehet arról, hogy a vizet vissza lehessen szivattyuzni, vagy a golyókkal vissza lehessen szállítani az eredeti magasságba, külső energia alkalmazása nélkül.

Ezeket a típusokat ezerféle változatban meg lehet csinálni, jobban vagy rosszabbul elleplezve a hibát s aki azt hiszi, hogy feltalálta a perpetuum mobilét, az nézze meg ezt a három rajzot s vizsgálja meg, hogy melyiknek találta fel egy újabb változatát. Egészen bizonyos, hogy az egyikben ráismer a saját találmányának őséire, ami egyúttal bizonyítani is fogja, hogy az övé sem lehet jobb annál, amiről már kiderült, hogy azonos egy régen kudarcot vallott kísérlettel.

*Amikor a német elektrotechnikusoknak sikerült megoldani azt a problémát, hogy kábelen is lehessen vezetni a magas feszültségű váltakozó áramot nagy távolságokra, amit eddig magas oszlopokra szerelt vezetékekkel végeztek el, megszületett a képünkön látható gép, melynek az a célja, hogy a kábelrakást gyorsá és olcsóvá tegye. A hatalmas traktorral vontatott gép kiássza a gödröt a kábel számára, lefekteti a fenekére a kábelt s aztán a mozgó végtelen szalagra felkanalazott földdel betemeti az árkot. A gép lassan halad végig a kijelölt útvonalon s néhány gépész vezetése alatt elvégzi azt a munkát, amihez azelőtt munkások százaira lett volna szükség.
(Képünkön a gép hátsó része, az árokbetemető látható.)*

Biztosíték helyett automatakapcsoló

Irta: Goldman István, gépészmérnök.

Az elektromos vezetékek biztonsága már a háztartásban is nagyon fontos, még fokozottabb mértékben kell nagyobb ipari üzemekben ügyelnünk arra, hogy a vezetékek túlterhelése meg ne történhessen. A háztartásokban baj rendszerint csak akkor történik, ha valami hiba folytán rövidzárlatot okozunk, ezzel szemben pl. motorokkal dolgozó üzemekben arra is figyelemmel kell lenni, hogy a motorok, különösen indításnál ne vehessenek fel túlerős áramot, mert azáltal könnyen megtörténhetik, hogy a tekeréslevegő és a drága motor hasznavehetetlenné válik. Jó még, ha egyéb szerencsétlenség nem történik. A háztartásokban igen jól váltak be a kis ólombiztosító dugók, amelyek kiégnek, ha az áram erőssége egy bizonyos értéket meghalad. Ipari üzemekben ez nem volt eléggé megfelelő, amellett ez a megoldás költséges is, eltekintve attól, hogy a háztartásokban is csak akkor válik be, ha az előírásokat betartjuk és nem manipulálunk a kiégett dugókkal, hogy egy pár fillért megtakarítsunk.

Modern üzemekben ma már biztosítékok helyett általánosan automata kikapcsolókat alkalmaznak. Ezek igen jól működnek, egyszerűek és mivel a hiba kiküszöbölése után tovább használhatók, könnyen megérthető, hogy

olyan gyorsan elterjedtek. Előnyük még az is, hogy nem kell keresgetni a kiégett biztosítékot, mert a kapcsoló állása jelzi, hogy az áram megvan-e szakítva. Ezenkívül az áram megszakításánál nem keletkezik olyan nagy hő, mint az oivadó dugóknál, tehát feltétlenül tűzbiztosabb annál.

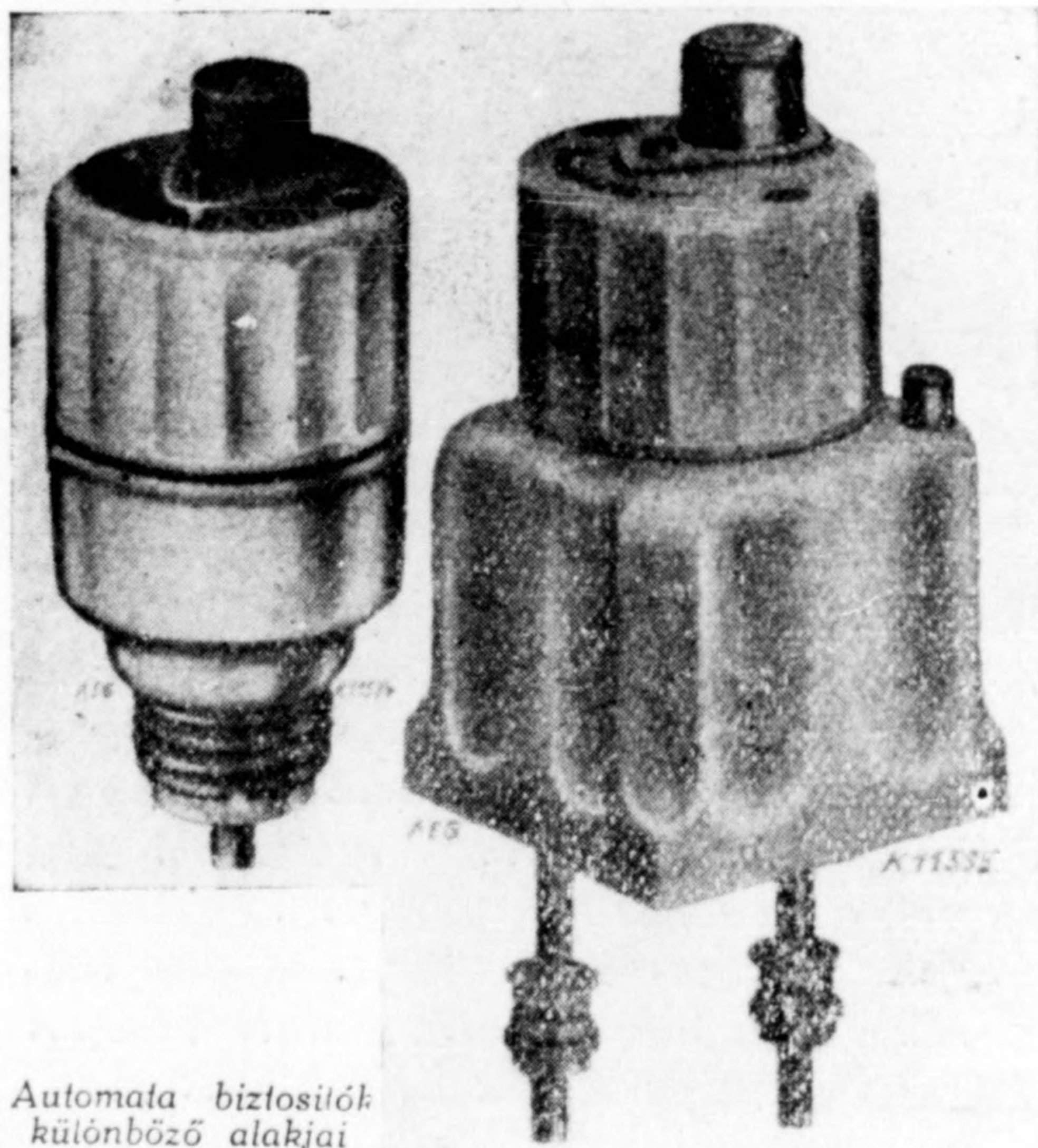
Egyik német cég igen jól konstruált ilyen automatát hozott ki, amely épp úgy alkalmazható nagyobb üzemekben, mint — becsavarható biztosíték alakjában — a háztartásokban is.

A készülék, amint az ábra mutatja, igen egyszerű.*) Ha a terhelés túlhaladja a megengedett mértéket, önműködően kikapcsolja az áramot. Egy gombnyomás viszont elegendő, hogy a készüléket ismét üzembe helyezzük. Nagyobb kapcsolótáblákhoz is alkalmas, mert egyik kivitelében oldalt elhelyezett gomb nyomására kikapcsolható az áram bármikor, ezáltal egy külön kikapcsolót és annak helyét is megtakarítjuk. Ezt a megoldást igen szerencsésnek nevezhetjük, mivel nem csupán az ipar, hanem a háztartás részére is különösen alkalmas.

*) E. E. Z. 5. H. 1929.

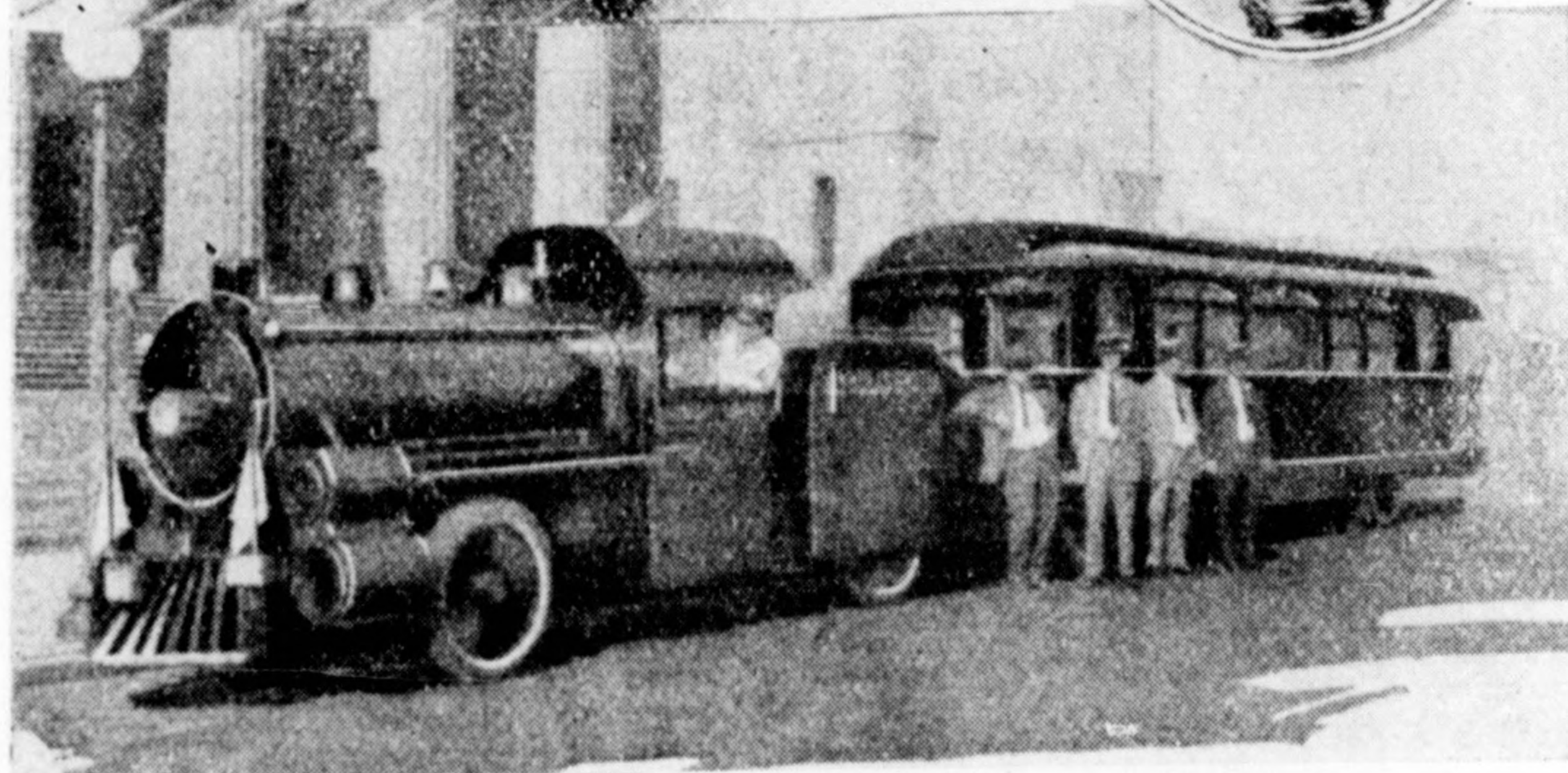
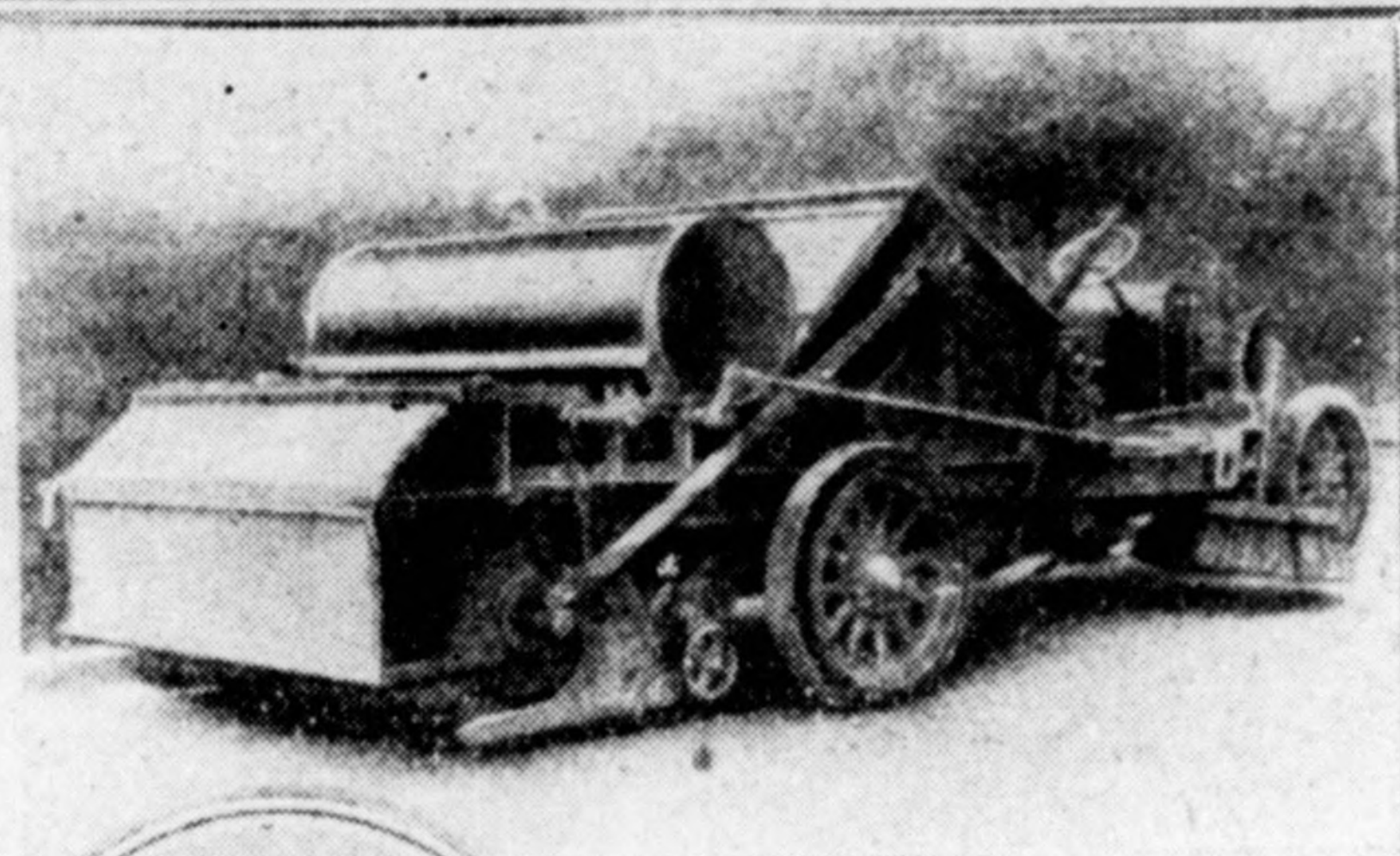
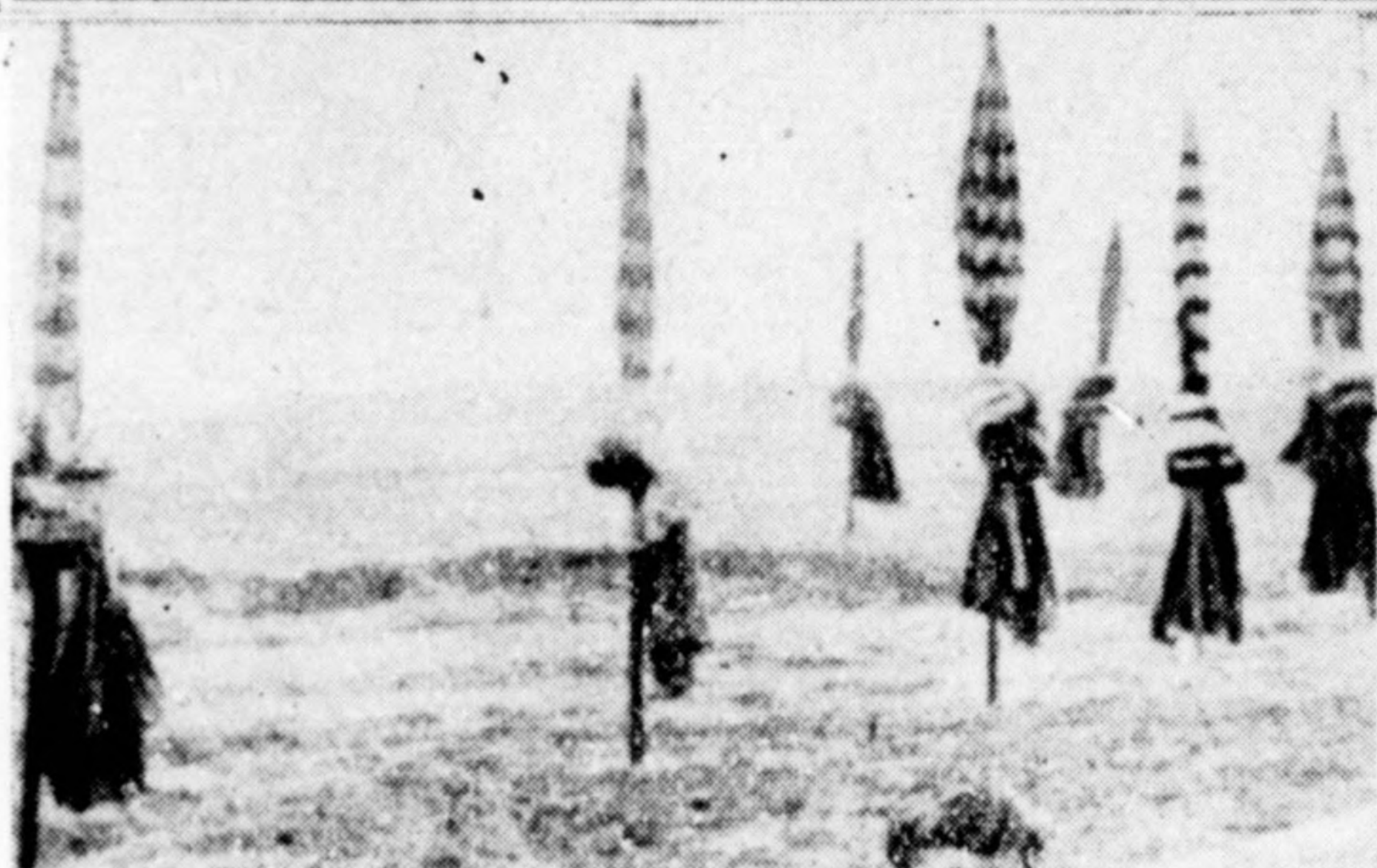
Megszakítás nélkül játszó gramofon

Londonban most mutattak be egy gramofont, mely egyfolytában harminchat lemezt képes lejátszani megszakítás nélkül. A 36 lemez a gramofon mellé szerelt szekrényben van s külön gombokkal lehet be is állítani a sorrendet, amiben az egyes darabokat le akarják játszani. A lemezek függőleges helyzetben forognak a tű előtt, ami még azzal az előnnyel is jár, hogy sokkal kisebb a kopás. Tetszés szerint meg is lehet ismételtetni az egyes lemezeket, úgy, hogy a rakár megtöltése után a 36 lemezt bármilyen sorrendben, akárhányszor le lehet játszani, anélkül, hogy a cserélgetéssel vesződni kellene. Az érdekes szerkezetű gramofon egyelőre 2400 pengőbe kerül, de a gyáros azt reméli, hogy belátható időn belül le tudja szorítani az árat 8—900 pengőre.

Automata biztosítók különböző alakjai

Érdekes ujdonságok

Felső sor :
Kis csomaggá összehajtható nyugágy,

Középen balra :
Villamosgyermekautó egy amerikai strandon.

Középen fenn :
Amerikai utcaseprőgép, mely locsol, seper es összegyűjti a szemetet.

Alatta az oválban :
Légi propellerrel hajtott csónak.

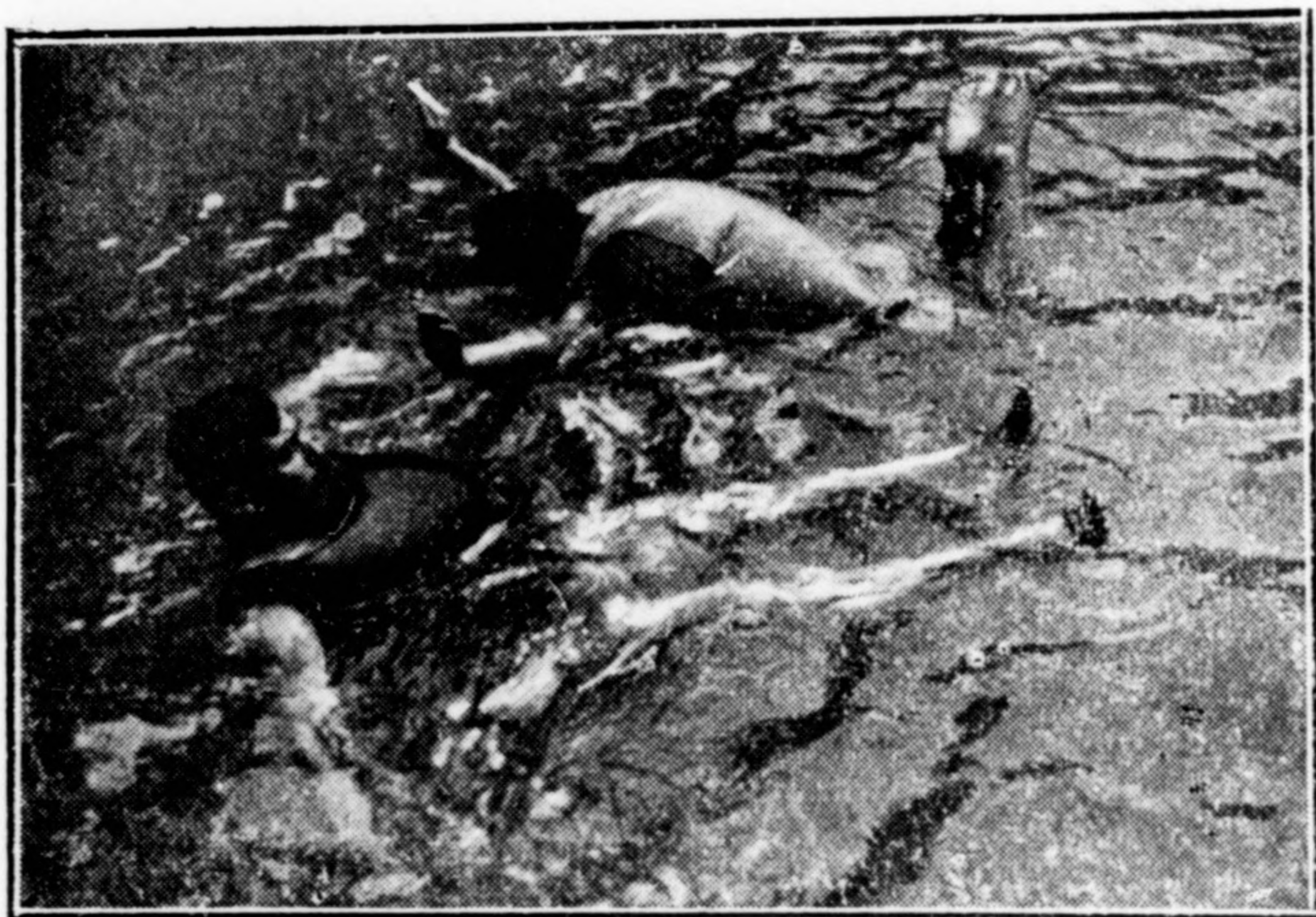
Lent :
Pneumatikus kerekeken, sinek nélkül járó közúti gőzmozdony és személyszállító kocsí.

Uj uszóruha

A Lukács-fürdő uszodájában nagy érdeklődéssel próbálták ki a napokban Kirschner József sütőmester érdekes találmányát, egy újfajta uszóruhát, mely egyrészt megkönnyíti az uszást, másrészt pótolja a mentőövet, mert semmilyen esetben sem engedi elmerülni az embert.

A szabadalmazott uszóruha teljes egészében

kettős szövetből készült és külsőleg semmiben sem különbözik egy közönséges uszóruhától. A két réteg között azonban egy gummicsővel fel lehet fujni s a levegővel telt ruha vízszinén tartja az embert minden helyzetben. A felfujt ruha a vízben sokáig megtartja a levegőt, akár milyen anyagból készült, de mihelyt kijön az ember a vízből, összeesik s

Fürdőzők a felfujt uszóruhában a Lukács-fürdő uszodájában.

a szárazon meg sem látzik az, hogy kettős, felfújható ruha.

Abból a sikerből, amit a Lukács-fürdőben való bemutatás alkalmával aratott a Kirschner-féle uszóruha a jelen levő fürdőző közönség körében, biztosra lehet venni, hogy nagyon hamar elterjed mindenfelé.

A szabadalom iránt érdeklődőknek kiadóhivatalunk nyújt felvilágosítást.

A Szabadalmi Hivatal mult évi statisztikája

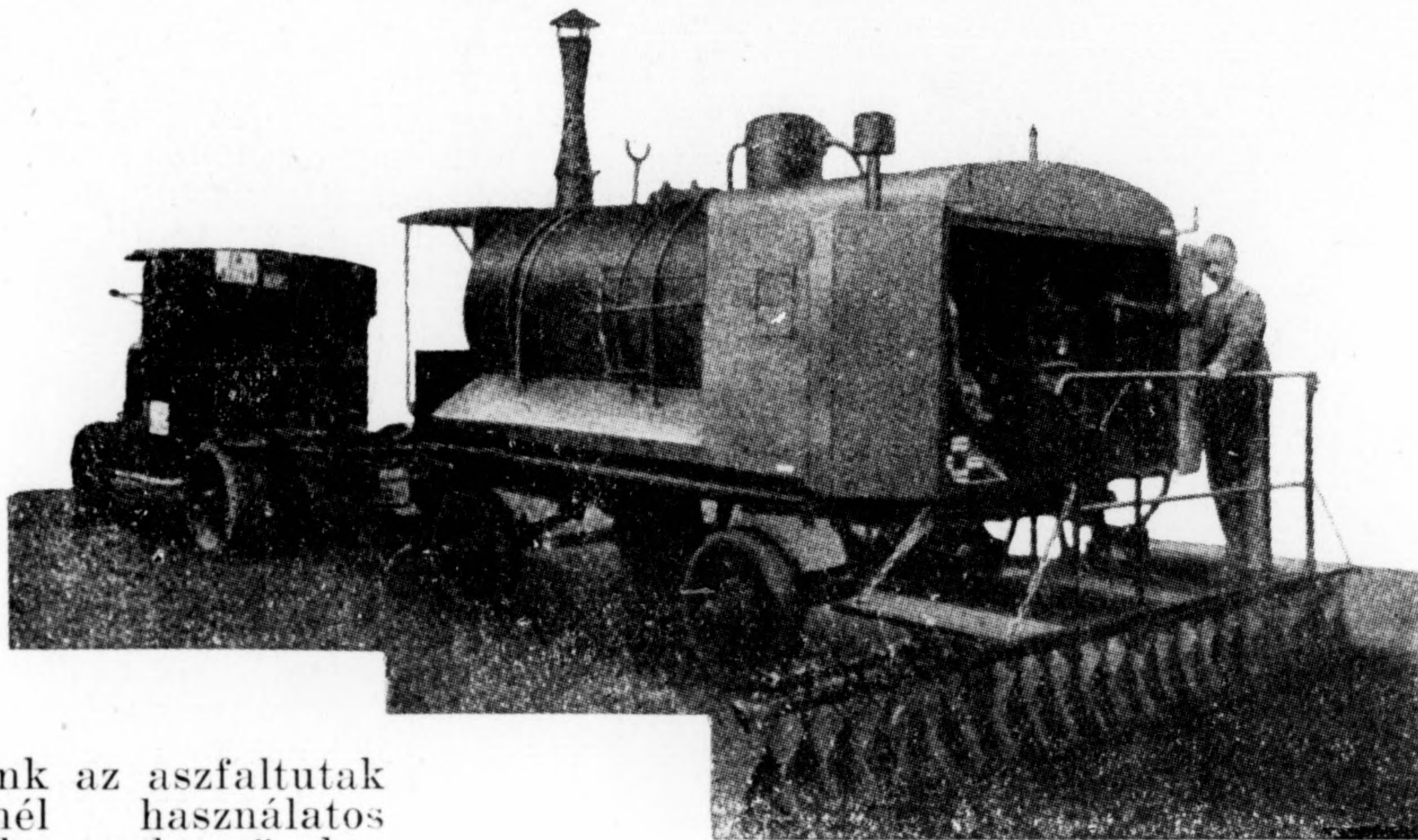
A magyar Szabadalmi Hivatal beszámolója szerint 1928 folyamán 3921 találmányt jelentettek be Magyarországon szabadalmaztatásra s 2409 szabadalmat adott meg a hivatal. Az új szabadalmak tulajdonosai közül magyar 1060, osztrák 147, német 711, angol 78, francia 97, amerikai 78, svájci 26, belga 14, orosz 4, olasz 30, más 164.

Szalmák szerint következőkép oszlanak meg a szabadalmak:

Ruházati ipar 54, fűtés, világítás (az elektromosság kivételével) 112, kozme-

tika 17, kémiai ipar 199, vasutak, erőgépek 330, diszmű- és apró áruk, aranyművesipar 38, műszerek, elektromosság 417, építkezés, utak, hidak, fa- és butoripr, hygienia 186, művészet segédeszközei, sokszorosító ipar, tanszerek 155, mező- és erdei gazdaság, malomipar, sütőipar 202, bőr- és zsiradék- ipar 64, bányászat és fémkohászat 52, papiripar 16, textilipar 58, hajózás és partépítés, halászat 6, fémipar 81, agyag- és üvegipar 68, háztartási, mentő és kimérő készülékek 125, fegyverek és robbantószerkek 42, kovács-, koesi-, nyerges-, bognár- és kefekötő- ipar 140, vízvezeték, csatornák, szivattyúk 47.

Aszfalt-permetező kocsi

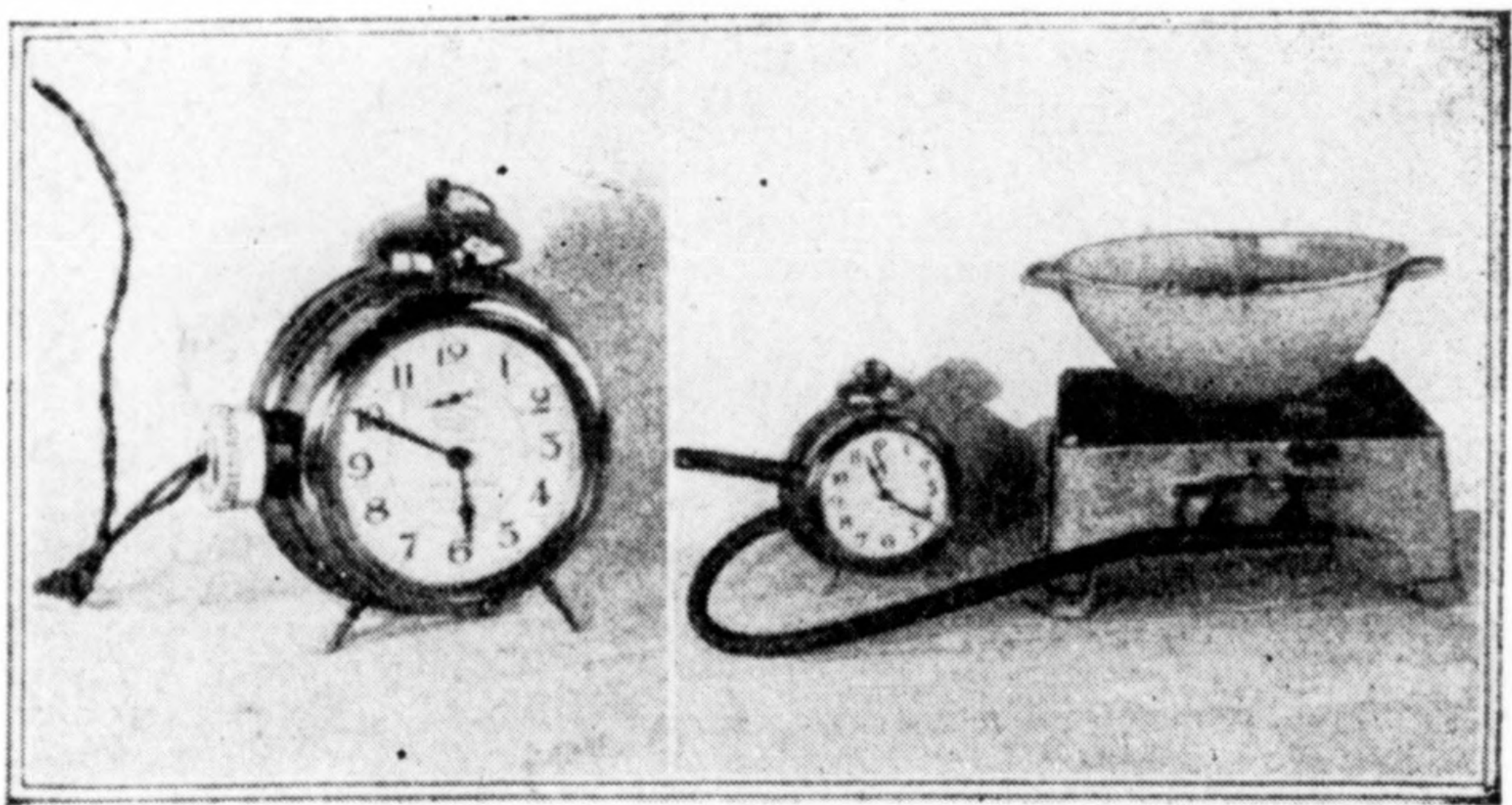
Képünk az aszfaltutak építésénél használatos legújabb rendszerű kocsit tünteti fel, mely tartányából a hátulegymás mellett elhelyezett szóró rózsákon keresztül egyenlő mennyiségben kátrányt, bitument vagy aszfaltot bocsát ki, úgy, hogy teljesen egyenletes réteggel borítja az uttestet. A kb. 3500 liter űrtartalmu tartánynak kátránnyal való megtöltése a kocsin elhelyezett motoros légszivattyu segítségével közvetlenül a vasuti vagonból történhetik. Ugyanez a szivattyu egy kombinált csap megfelelő átállításával a kátránytartány olajtüzeléséhez szükséges sűrített levegőt is szolgáltatja, nemkülönben a kátránynak a szórórózsákon keresztül való kinyomását is eszközli. A kátrány igen finom szemcsékben, szinte szétporlasztva kerül ki a szórórózsákból, szabályozható szélességben, úgy, hogy az uttest borítása az egyenletesség oly fokával történik, mely kézimunka mellett el sem képzelhető.

A kocsi utcaöntözésre is felhasználható, ha a tartány kátrány helyett vízzel lesz töltve; lehetséges ezenkívül a lég-

szivattyu által létrehozott sűrített levegőt is a szórórózsákba vezetni, miáltal a sűrített levegő rálövelésével az uttestnek energikus tisztítása érhető el.

Ezzel az aszfaltperme-

tező berendezéssel, normális vastagságu kátrányréteget feltételezve, 4 km. hosszú és 5 méter széles utat lehet bekátrányozni, ami kb. 30.000 kg. napi kátrányteljesítménynek felel meg.

Villamos ébresztő óra

Kétféle alkalmazásban látunk itt egy igen ügyes ébresztő órával kapcsolt berendezést. A baloldali képen az óra a csengéssel egyidejűleg felgyújtja a villanyt. A jobboldali a beállítás

szerint előbb meggyújtja a gázt a kávé vagy a mosdóvíz alatt s mikorra az megmelegszik, megszólal a csengő, úgy, hogy az ébredéskor már kész a meleg kávé, vagy a meleg mosdóvíz.

A Budapesti Nemzetközi Vásár statisztikája

A Budapesti Nemzetközi Vásár május 4-én nyílt meg és május 13-án, hétfőn este végleg bezárta kapuit. A vásár úgy erkölcsileg, mint anyagilag kitünő eredményekkel zárult.

A folyó évben a Budapesti Nemzetközi Vásáron *1400 kiállító vett részt.* A kiállítók mintegy *18 százaléka volt külföldi.* Az összkiallítókat 15.7 százaléka a textilsoportra esett, amelyben az összes nagy magyar textilgyárak helyet foglaltak.

A Budapesti Nemzetközi Vásárt a vásár első napjától kezdve annak hétfőn este történt bezárásáig úgy a belföldről, mint a külföldről, óriási tömegek keresték fel. Az eddig összegyűjtött adatok szerint a vásárt ez évben több mint *400.000 ember látogatta meg,* amelyek közül *60.000 főre* rugott a fővárosba a vidékről és a külföldről vásár-igazolványokkal érkező idegen látogatók száma.

A látogatók nagyszámban érkeztek Romániából, Csehszlovákiából, Jugoszláviából és Ausztriából, de igen élénk látogatottságnak örvendett a vásár Németországból, Lengyelországból, Olaszországból, Görögországból, Franciaországból, Bulgáriából, továbbá Európa minden egyes államán kívül az Egyesült Államokból, Délamerikából, Északafrikából és Indiából, sőt Ausztráliából is.

Természetes, hogy a Budapesti Nemzetközi Vásáron a kiállító cégek hatalmas felkészültsége, valamint a nagyarányú látogatottság igen nagyarányú üzleteket eredményezett. A vidéki látogatók hatalmas tömegekben özönlöttek a vásárra és adtak jelentős megrendeléseket a legkülönbözőbb üzleti ágakhoz tartozó vállalatoknak. De, természetesen, igen jelentős megrende-

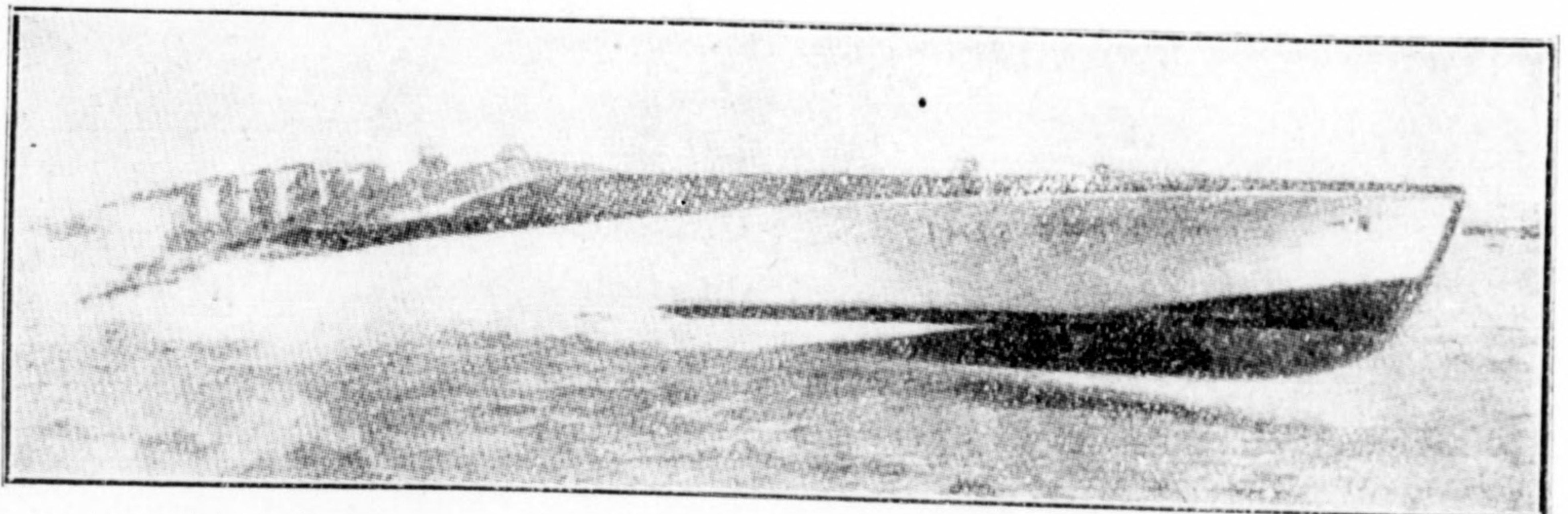
léseket kapott a vásáron a magyar ipar a külföldi kereskedőktől is.

A Budapesti Nemzetközi Vásár tartama alatt messzemenő gondossággal készítették elő a magyar gyárak külföldi képviseleteinek felállítását is. A kamara exportirodájának kirendeltsége a vásárt felkereső komoly érdeklődő bevásárló közönségnek segítségét felajánlotta és a hozzáforduló ügyfeleknek úgy üzletkötéseknél, mint állandó üzletkapcsolatok létesítésénél konkrét segílyt nyújtott. Beszerzési forrásokat 74 esetben nevezett meg. Konkrét üzleti kapcsolatokat 52 esetben közvetített. Vámfelvilágosításokat 210 esetben nyújtott, 158 esetben nevezett meg gyárosoknak kereskedelmi képviselőket, 139 esetben pedig gyárakat a képviseletet kereső kereskedőknek. Az exportiroda vásári kirendeltségének közreműködését összesen 633 esetben vették igénybe.

Nagyszabásu kezdeményezés volt a Budapesti Nemzetközi Vásár vezetősége részéről, hogy a belföldi és külföldi kereskedőknek a magyar gyárakat is hozzáférhetővé tette. Az idén kissé későn megindult kezdeményezés dacára több magyar gyárat közel 100 érdeklődő szakkereskedő keresett fel.

*

Örökké emlékezetes marad mindenkinek **Hoffmann Ferenc aranyozó és képkeretező** (IV., Gerlóczy-utca 5. sz.) külön pavillonja, amelyet a Kormányzó Ur Öföméltósága hosszasan tekintett meg, megnézvén a saját, majdnem életnagyságu fényképét, amelyet a cég különösen izléses és diszes áttört ornamentikájú keretben állított ki. A kép minden tekintetben legteljesebb megelégedését váltotta ki Öföméltóságának, amelyet a jelenvolt cégfőnököknek.

Miss England, Seagrave őrnagy 1000 lóerős motorcsónakja, mellyel világrekordot javított.

Hoffmann Ferencnek barátságos kézszorítás keretében személyesen adott tudtára.

E pavillon különös érdekessége, hogy a modern lakberendezés terén is megmutatja a követendő példát, amikor a lakás díszítését célzó képek felfüggesztésére bemutatja a díszesen aranyozott képtartó lécek összes variációit, amelyekkel lakásunkat egyszerű és mégis nivós módon kellemessé, lakályossá tudjuk tenni.

*

Érdekes és egyben újszerű sablonokkal ismerkedtünk meg a Nemzetközi Vásár egyik legegyszerűbb, de tartalmilag talán legszebben egybeállított matrica és sablon kiállítójánál, **Dries Róbert-nél** (Budapest, X., Kelemen-utca 114.), aki az összes cement-, márvány-, mozaik- és egyéb sima lapokhoz a szükséges sablonokat, matricákat kívánságára akár a saját rajzok vagy tervek szerint is készséggel vállalja.

*

Petroleumgázzal dolgozó fűtő-, főző- és világítóberendezések nem kormozó, szagtalan és veszélytelen, egyévi jótállásra szállított saját szabadalmait a legolcsóbb áron számítja **Menczer B. Ferenc**, Budapest, VII., Hernád-utca 5. petroleumgáz-fűtő és világítási cikkek vezérképviselője. Az 1927. évi kiállításon ezüstérmét nyert.

*

A vásár egyik igen érdekes és főleg az építő szakmát igen érdeklő kiállítása a **Jaeger-féle gyorskeverő gépek** 2 mintadarabja. A betonkeverő gép 2 HP igénybevételénél 40 m³-ig mechanikus anyagadagolással és emelő szerkezettel van ellátva. 5 HP igénybevétel mellett a nagyobb betonkeverő gép 60 m³ anyagot kever meg.

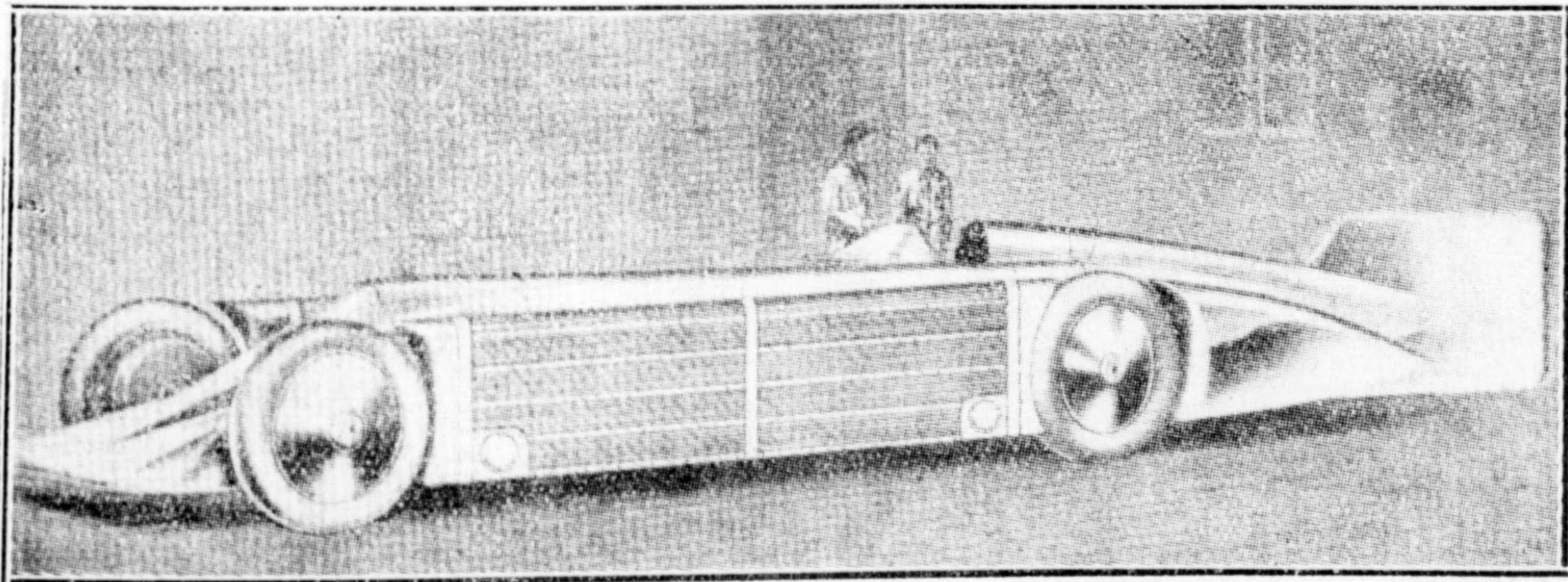
A kisebb gép ára 2250, a nagyobb gépe 5060. A céget Nagymagyarország területére **Zsigmondy Béla** cég képviseli (Budapest, I., Horthy Miklós-ut 114.), aki az érdeklődésekre készséggel áll rendelkezésre.

Másodpercenként 2400 felvételt készítő tudományos kinematográf.

A stuttgarti Metalla

Június 7-ikétől július 1-ig tart a Stuttgartban rendezett nagyszabású fémipari kiállítás, melynek úgy ipari, mint gazdasági szempontból igen nagy a jelentősége. A kiállítással egyidejűleg több kongresszust tartanak Stuttgartban a különböző iparosok is, ami biztosítja, hogy a kiállításnak igen nagy szakközönsége lesz. A kiállítás alkalmával a württembergi gazdasági minisztérium hat éremjutalmat is kitűzött. A Metalla intézőségének címe Stuttgart, Olgastrasse 77.

Az Arany Nyíl, Seagrave őrnagy 450 lóerős versenyautója, mellyel a sebességrekordot megjavította Daytona Beachen.

RÁDIO

A magyar éter-zene

A rádió vevőkészülék egyuttal hangszer is lesz.

A napokban mutatta be a Zeneakadémia nagytermében a Magyar Éterzene Társaság Gonda Dezső és Kurländer Ottó magyar mérnökök érdekes készülékét, mely lényegében továbbfejlesztése és tökéletesítése annak az éterzenének, melyet másfél esztendővel ezelőtt mutatott be Thérein francia elektrotechnikus ezen a néven s amely már akkor világszerte nagy feltűnést keltett. A tél folyamán egy másik francia éterzenész járt minálunk is és bemutatta a maga konstrukcióját, mely jóval tökéletesebb volt a Thérein-félénél, de azért még mindig csak érdekes kuriózum volt, aminek gyakorlati értékében nem igen lehetett hinni. Most a két magyar mérnök olyan konstrukcióval lepte meg a világot, ami egyszerre felkeltheti mindenki érdeklődését, mert nem csupán érdekes kísérletről van szó, hanem egy egészen egyszerűen kezelhető, meglepően széphangu hangszerről, melyen akárki megtanulhat játszani.

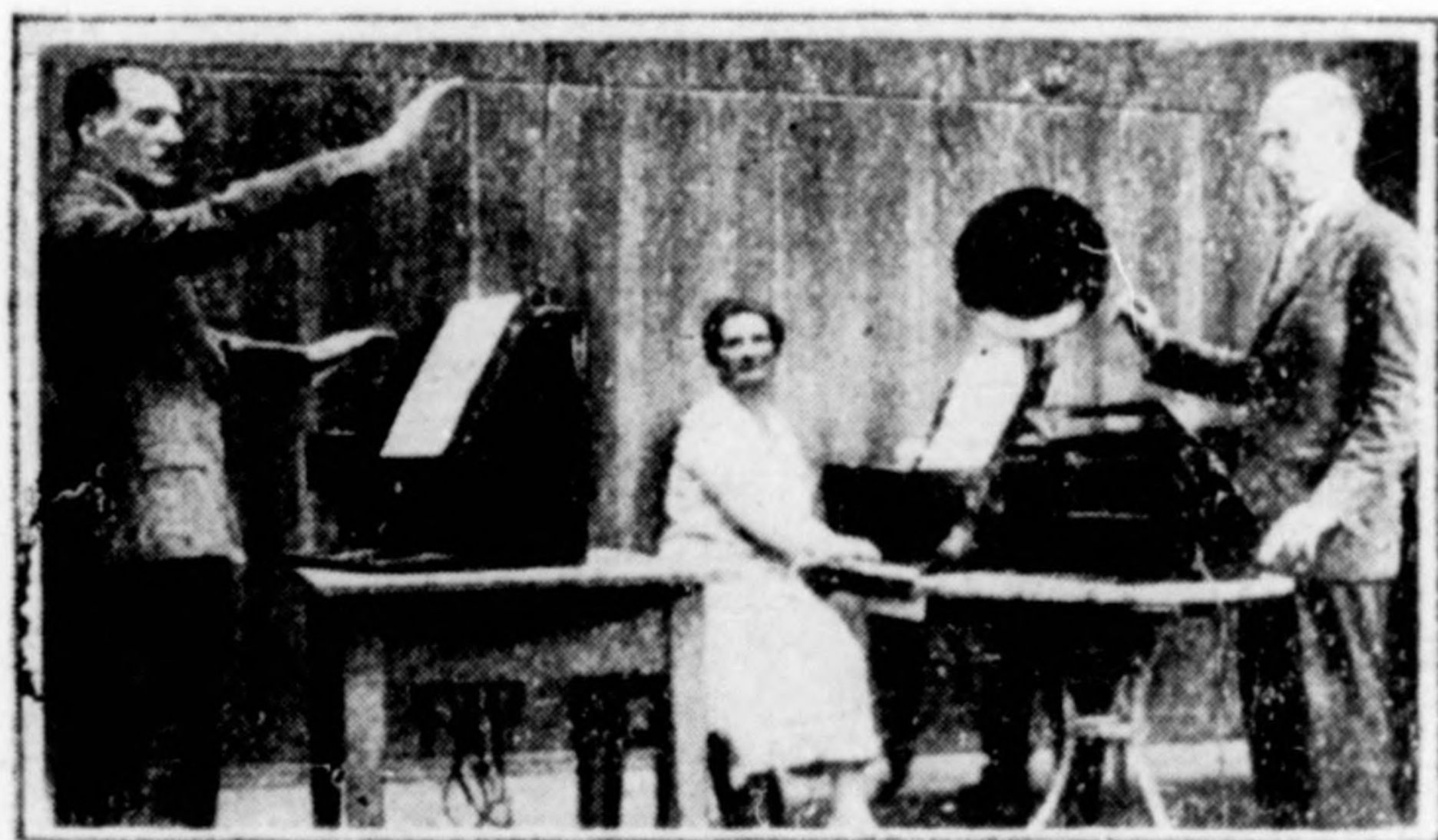
Az éterzenének tulajdonképpen nagyon rossz a neve, mert semmi köze sincs az amugy is elvont értelmű éterhez. Lényege az eredeti találmánynak az, hogy zenei hangot nem csak mechanikus uton lehet létrehozni, mint ahogyan az eddigi hangszerek valamennyijében mechanikus uton keletkeznek a hangok, húrok megrezegtetésével, sípokban levő le-

vegő rezgésbehozatalával. Az éterzenénél a hangrezgések előidézéséhez szükséges energiát nagyfrekvenciájú elektromos rezgések szolgáltatják, míg a hangmagasság változtatása szintén úgy történik, hogy az eredeti elektromos rezgések frekvenciáját változtatják kondenzátorok segítségével. Thérein első éterzenekészülékénél a változtatható kapacitás maga a játszó előadó test volt s mint első képünkön látható, a játék úgy történt, hogy a készülékből kiálló rud és drótkarika között a kezeket kellett ide-oda mozgatni, hogy a kívánt hang a kellő erősségben megszólaljon.

A magyar éterzene messze felülmulja ezt a kezdetbeli készüléket. Mindenekelőtt végtelenül egyszerű az egész készülék s pár perc alatt bárhol felszerelhető. Most már a szó szoros értelmében kész hangszerszámba jöhet a szerkezet, melyen bárki megtanulhat játszani, ha van hallása és érzéke a zenéhez általában.

A készülék alapja egy, a superheterodin rádiókészülékhez hasonló szerkezetű rezgéskeltő készülék. Ebben a készülékben természetesen nagyrezgésszámú elektromos rezgések gerjednek, még pedig többféle rezgésszámmal, melynek interferenciája adja ki aztán az alacsony frekvenciájú hangrezgéseket. A rezgésgerjesztő készülék mellett van a tulajdonképpeni hangszer, melyet második képünkön mutatunk be. Ezen a készüléken történik a játszás és pedig a fehér skála előtt mozgó kar jobbra vagy balra való forgatásával, míg a hang erősségét a balkéz felől látható másik kar szabályozza. A hangot a készülékhez tartozó hangszóró terjeszti szét a levegőben.

A zeneakadémiai bemutatóelőadáson négy készüléket hallott a közönség, bariton, tenor, alt és szoprán hangfekvésben, melyeken akadémiai

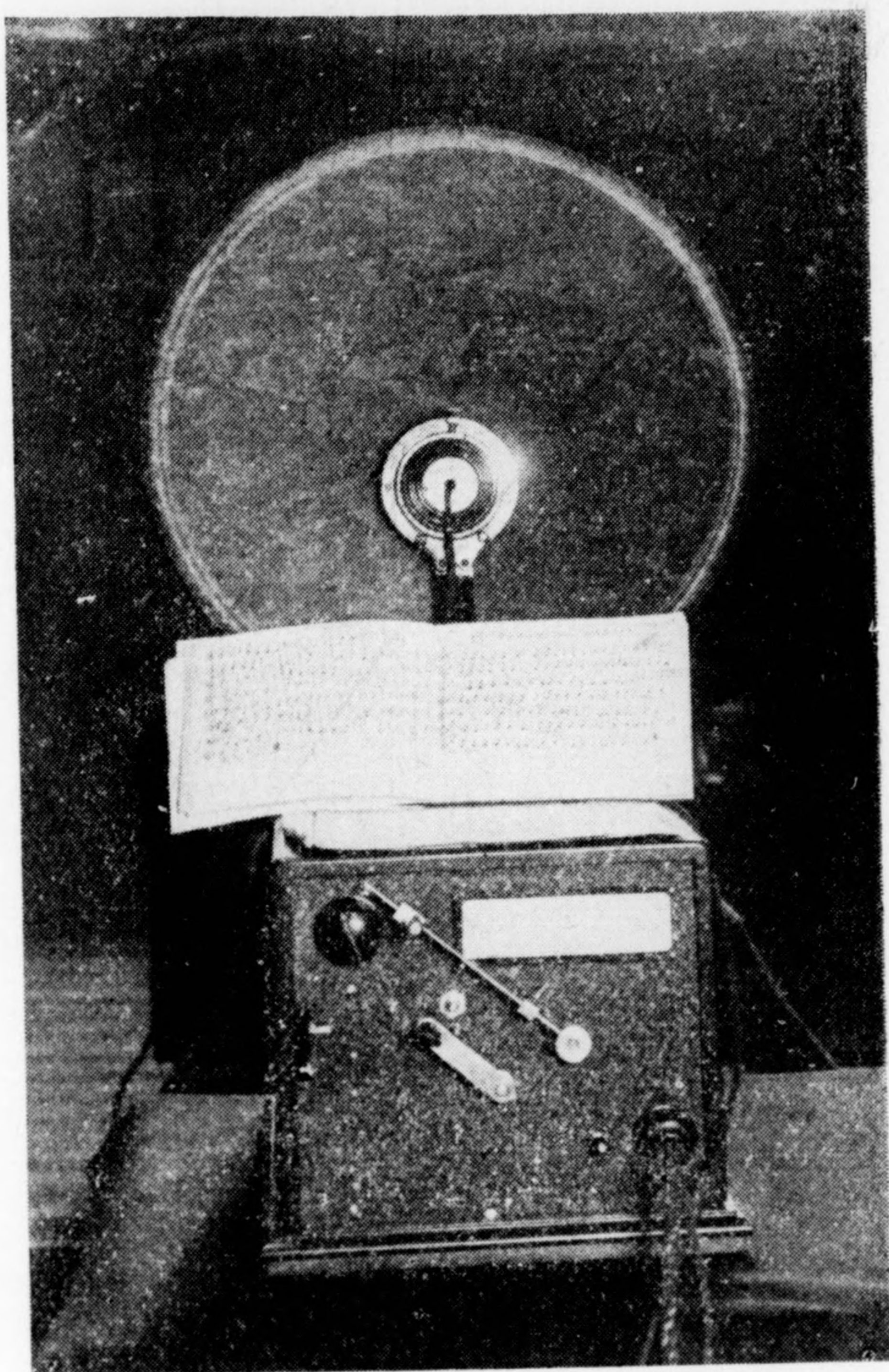

Az első Thérein-féle éterzene.

növendékek játszottak, máris meglepő ügyességgel és virtuozitással. A hang színezete alig hasonlítható valamelyik már ismert hangszeréhez, amennyiben nem tiszta síphangok, némi hegedűhangot is ki lehet érezni belőlük, míg a felhangok inkább orgonára emlékeztetnek. Kétségtelen, hogy egészen új hangszerrel állunk szemben, amelynek természetesen még előnye is, hogy a hangszínezete eredeti s nem pusztán utánzása valamilyen más hangszerének. A magyar konstruktőrök munkája messze felülmulta az eddigi éterhangszereket éppen abban, hogy minden készüléknek egészen eredeti egyénisége van. A hang csodálatosan tiszta s meglepő dinamikai hatásokat lehet elérni vele, kezdve a lehelletszerű pianótól az erős fortéig.

Egy-egy készüléknek a hangterjedelme körülbelül három oktávra terjed ki, amit azonban még egy oktávval emelni lehet, egyetlen gombnyomással. A játzó emelőnek körülbelül nyolc foknyi elforgatása felel meg egy egész hangnak, tehát némi gyakorlattal egészen biztosan lehet eltalálni a hangokat. Legszebb a hang, ha egy kis tremolóval, az emelő rezegtetésével teszik lágyabbá, mert a kar pontos egy helyen tartásával tulságosan sípszerű a készülék hangja. Egy gomb csekély mértékű forgatásával hangolni lehet a készüléket, mint a hegedűt, mint ahogyan leginkább a hegedűn való játékhoz hasonlít legjobban a rajta való játszás, amennyiben itt sincsenek külön billentyűk az egyes hangok számára, mert megvannak az összes rezgésszámok a fél és egész hangok intervallumai között is.

A találmánynak igen nagy jövőt biztosít az, hogy a készülék végtelemül egyszerű és egyesíti magában a közönséges rádióvevőt az éterhangszerrel. Ha majd forgalomba kerül a készülék, a tulajdonosának egy be rendezésben áll rendelkezésére egy kitűnő rádióvevőkészülék hangszóróval, amelyet tetszése szerint mint éterhangszert is használhat, sőt mint gramofónerősítőt is. Aki egy négyöt lámpás rádiót akar venni, az ugyanazért a pénzért, amiért eddig

Gonda Dezső és Kurländer Ottó rádióval kapcsolt villamos hangszere.

kapta az ilyen készüléket, most egyúttal olyan eszközt vehet, amely azonkívül hogy rádió, még önálló hangszer is, melyen pár hónap alatt könnyen megtanulhat játszani.

Ebből a szempontból forradalmat jelent a találmány nemcsak a hangszertechnikában, hanem a rádióban is, mert a rádiózónak készülékében külön, önálló hangszere is lesz, melyen saját kedvtelésére játszhat, akár szólóban, akár a meglevő zongora kíséretével. Zenei szempontból is érdekes lehetőségeket rejt magában az éterzene abban a tökéletes formájában, amiben a magyar feltalálók mutatták be. Számolni kell vele, mint igen érdekes teljesítményű új hangszerrel, mely nemcsak szólóhangszerként, hanem zenekariként is használható s mivel új hatásokat lehet elérni vele, bizonyos is, hogy a zeneszerzők nemsokára kipróbálják egyenesen a számára komponált zenével.

(3) Modern elektrotechnika

Vezetők és szigetelők

A vezetőkben tudvalevőleg könnyen végigmegy az elektromos áram, azaz könnyen végigmennek az áramforrás negatív pólusából jövő elektronok, melyek utközben leszakítják a vezető atomjainak külső elektronjait, hogy a következő pillanatban újból pótolják is. Könnyen felvetődik már most egy kérdés, mely igen alkalmas arra, hogy néhány számadatot is mondjunk vele kapcsolatban. A réz *vörös* színű s ha leválnak a külső elektronjai, akkor *rézion* lesz belőle, ami azonban, mint azt a rézgálicnál látjuk, *kék színű*. A rézben 29 elektron van, a rézionban csak 27, de egyéb különbség nincs közöttük. Közelfekvő már most az a feltevés, hogyha a vörösrézből való vezeteket elvágjuk, akkor a pozitív végen *láttni kellene a kékszinű rézionokat*. Mindenki tudja, hogy nem látjuk őket. Vajjon hol vannak tehát?

Elárulhatjuk, hogy csakugyan ott is vannak ezek a kék rézionok, de hogy nem láthatjuk őket, annak más az oka. A réz atomjai közül nem szakad le egyszerre valamennyiről az a lógós kék elektron, hanem egyszerre csak *minden százmilliomodik atom* válik ionná. Tehát *egy* kékszinű parányi rézion mellett ugyanakkor *99.999.999* vörös rézatom van, tehát igazán nincs mód rá, hogy ilyen arány mellett látni lehessen az elenyésző kis számban jelenlevő kék ionokat.

Ezek után nézzük, mi történik egy vezetőben s hogy mindjárt tovább is haladjunk, példaképpen vegyük az izzólámpa drótját.

Hogy megértsük, mi megy végbe az izzólámpa féhéren izzó fémszálában, emlékeztetnünk kell olvasóinkat két fizikai megállapításra a hőtanból és a fénytánból.

1. Egy szilárd test atomjai álló helyükben is állandóan rezgő mozgást végeznek s ez a rezgés annál nagyobb, mennél magasabb a test hőmérséklete.

2. Minden szilárd test bocsát ki magából sugárzó energiát, mely fény alakjában látható, ha a hőmérséklet kellően magasra emelkedett.

Az izzólámpa fémszálában az áramforrásból hajtott elektronok meglazítják a vezető atomjaiban levő lógós elektronokat s ezek kiröppennek az egyes atomokból s átugranak a következőkbe. Ezzel egyre hevesebbé teszik

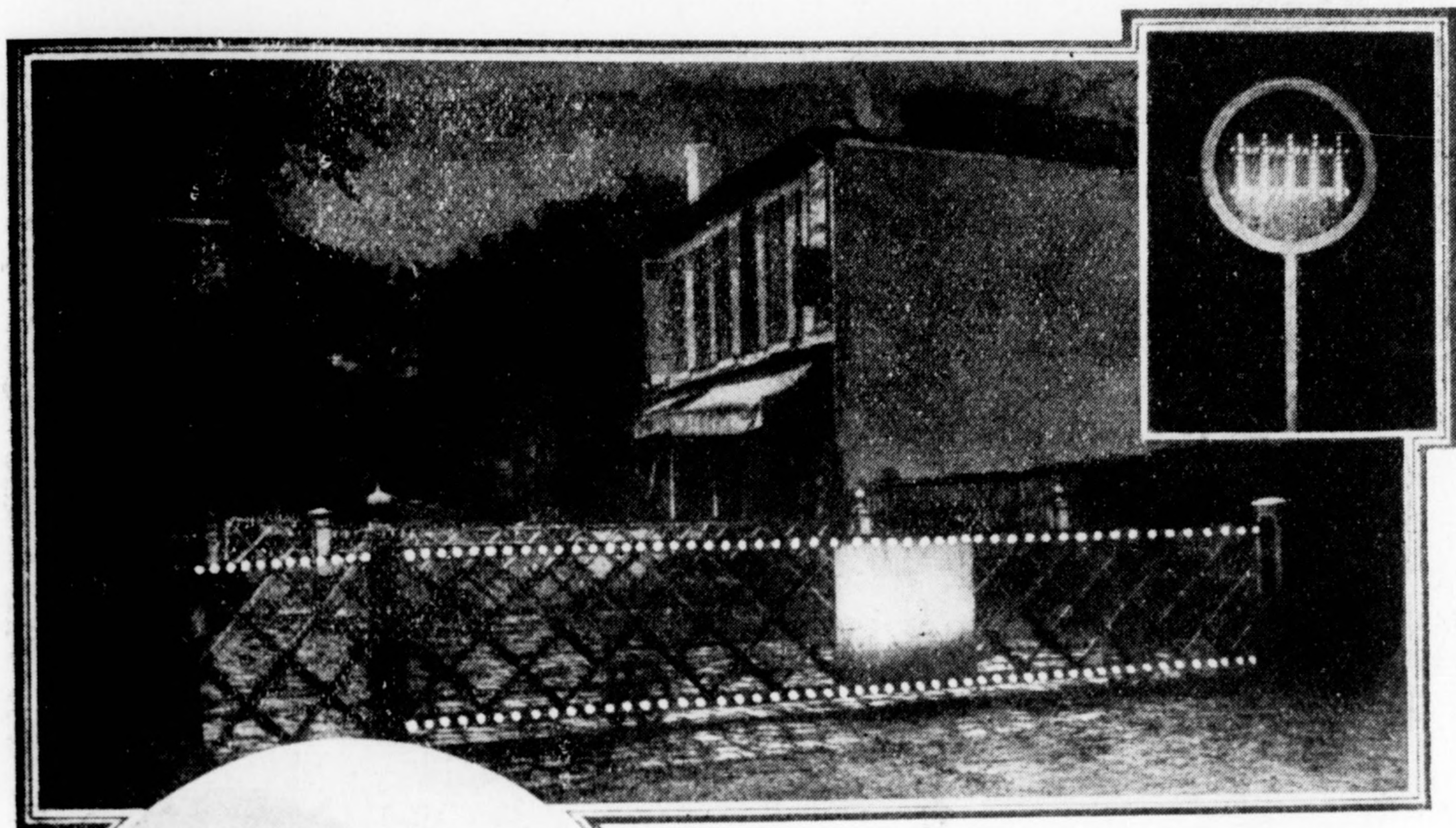
a molekulák rezgését, aminek hatása alatt izzásba jön a vékony drótszál.

Azok az atómképek, amiket mult számunkban közöltünk a vezető alumínium és a szigetelő kén atómjairól, tulajdonképpen pillanatfelvételek ezekről az atómokról, ötvenbilliószeres nagyításban. Az atómokban levő elektronok ugyanis egyáltalán nincsenek nyugalomban, oly szép rendben, mint azt a rajzokon látjuk, hanem állandóan szédült iramu keringésben vannak a mag körül. Az elektron keringés közben nyilvánvalóan egy parányi elektromos áramot képvisel, hiszen maga az ismert elektromos áram, mint tudjuk, nem egyéb, mint elektronok áramlása a vezetőben. Előre sejtjük tehát, hogy az atómokban keringő elektron e körben történő mozgásának kell lennie valamilyen kifelé is megnyilvánuló hatásának is, hiszen a legelső kísérletek bizonyítják, hogy egy zárt vezetőben keringő áramnak különböző elektronos és mágneses hatását lehet megfigyelni.

Gondoljuk el már most, hogy egy közönséges vasdarabban a sok billió és billió atóm hogyan rendezkedik el. Nyilván nem lehet semmilyen speciális eloszlásuk, az egyik atómban így keringenek az elektronok, a másikban úgy s a beláthatatlan változatosságban nem adódhat magától semmiféle rendszer. Fonjunk azonban most egy dróttekereset a vas köré s vezessünk bele áramot. A tekercsben elektronok áramlanak, még pedig egy bizonyos irányban s olyan sűrűn vannak a menetek, hogy úgy tekinthetjük, mintha csaknem körben keringenének az egyes menetekben az elektronok, vagyis hogy a vasmag körül körben járó áramok keringenek. Erre az történik, hogy a vas atómjaiban keringő elektronok igyekeznek párhuzamosan elhelyezkedni a tekercsmenetekkel s az egész vasdarabban így is rendeződnek el. Egyszerű kísérlettel lehet bizonyítani s ezt nagyon régóta tudjuk, hogy az egyes áramok vonzzák, vagy taszítják egymást az irányuk szerint s meghatározott törvények szerint igyekeznek elhelyezkedni egymáshoz képest. Ez az elhelyezkedés történik meg a tekercsben keringő áram hatása alatt a vasdarabban is és a vasdarab ezáltal mágnesessé lesz.

(Folytatjuk.)

AUTOMOBIL

Katafot-lámpák egy vasuti sorompón.

melyet képünkön mutatunk be s amely kétségtelenül a legszerencsésebb ötleten alapszik. A találmány lényege az apró, erősen fényvisszaverő kis tükör, melyek sorát erősítik a sorompóra s amelyek visszaverik a közeledő autó reflektorának fényét. A sorompók előtt pár száz lépéssel ugyanilyen vöröszinű figyelmeztető tábla áll, mely szintén felvillan az autó reflektorának fényében s óvatos hajtásra figyelmezteti a vezetőt.

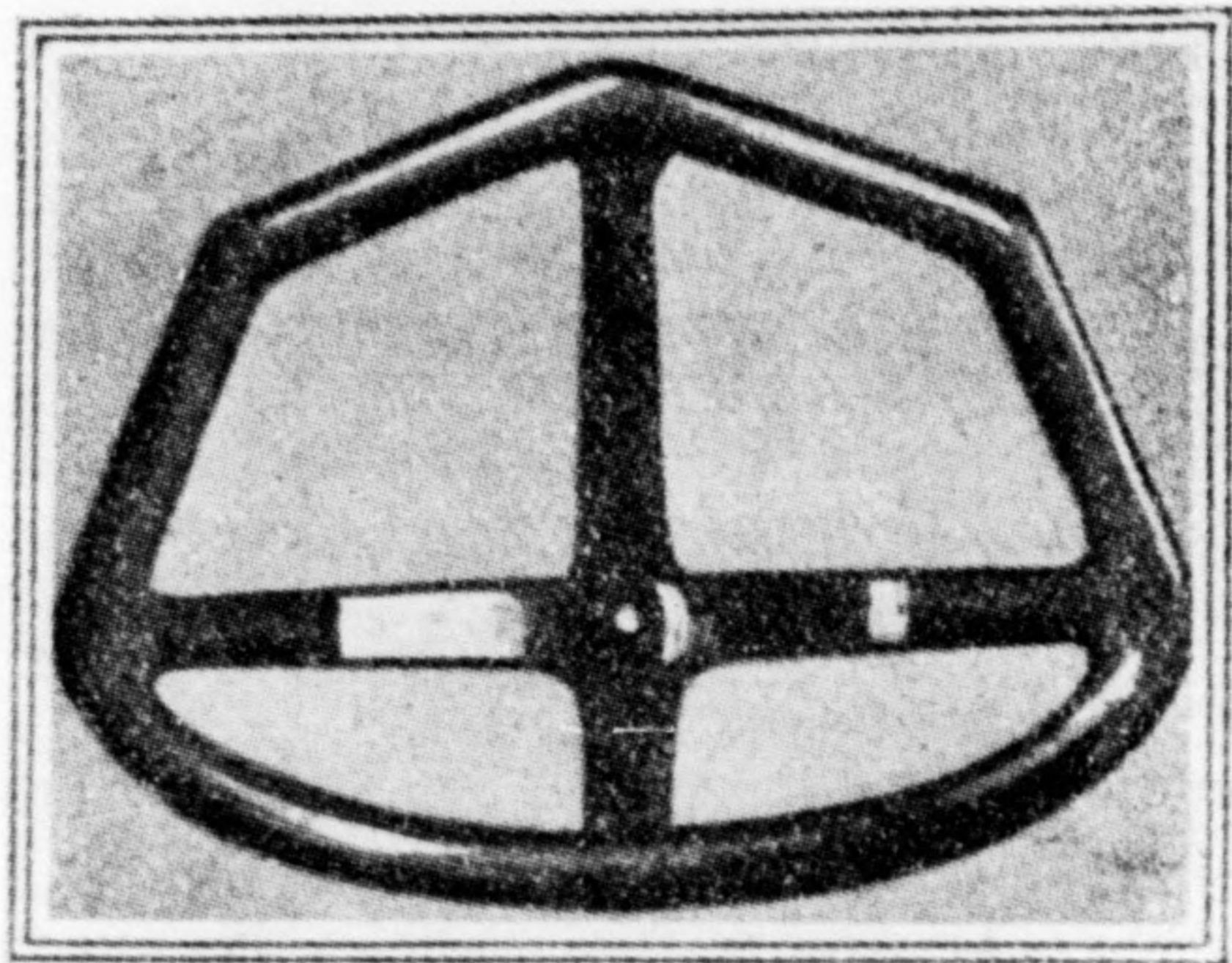
A „katafot“-nak elnevezett kis szerzőszám — baloldalt a képen a kézben látunk egyet — pár centiméteres tubus, a fenekén egy homorú tükörrel, a nyílásán egy gyűjtőlencsével, úgy, hogy a ráeső fénysugarakat párhuzamos fénykévében veri vissza. Üzemeltetése nincs, csak fel kell szerelni a sorompókra, az utjelző táblákra. Nem kell meggyújtani a sorompólámpákat, nem égnek hiába egész éjjel, de abban a pillanatban, amikor szükség van rájuk, amikor autó közeledik, feltétlenül és megbízhatóan működni kezd a berendezés az amugy is égő fényszórók sugaraiban.

Nem kell külön megvilágítani a sorompókat

Az éjszakai autóturák baleseteinek jó részét a leeresztett, de kellően meg nem világított vasuti sorompók okozák. Mivel sehogy sem lehet biztosítani a sorompók megvilágítását, különösen ahol nem lévén villamos világítás, csak gyöngén pislogó olajlámpáról lehet szó, már régóta keresik annak a megoldását, hogy az éjszakai autósoknak ne kelljen félnie a leeresztett sorompóktól.

Franciaországban most komoly sikerrel próbálták ki azt a berendezést,

Trapézalaku volán

Egyik francia autógyár alapos kísérletezés után a képünkön bemutatott trapézalaku kormányt kezdi felszerelni a kocsijaira. A trapéz alak sokkal jobbnak bizonyult a kerek alaknál, mert biztosabb a fogása s kevesebb helyet is foglal el, tekintettel arra, hogy a testhez eső felét csaknem egész egyenesre formálják.

ROYAL CORD

KAPHATÓ AUTOCAR-NÁL

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 40.

Ujfajta autóbiztosító

Egy kasseli elektrotechnikus érdekes autóbiztosító készüléket szerkesztett, melynek az a célja, hogy az utcán magára hagyott kocsit ellopását megakadályozza. A készülék olyan, hogyha be nem avatott próbálja elindítani a motort, akkor a dudu megszólal és szakadatlanul szól is mindaddig, amíg a Wertheim-záras elzárót a hozzáillő kulccsal ki nem nyitja a tulajdonos.

AUTÓPALOTA

SCHMALZ JÓZSEF

BUDAPEST, VII., DOHÁNY-UTCA 22.

TELEFON: JÓZSEF 425-68.

B. S. A. MOTORKERÉKPÁR

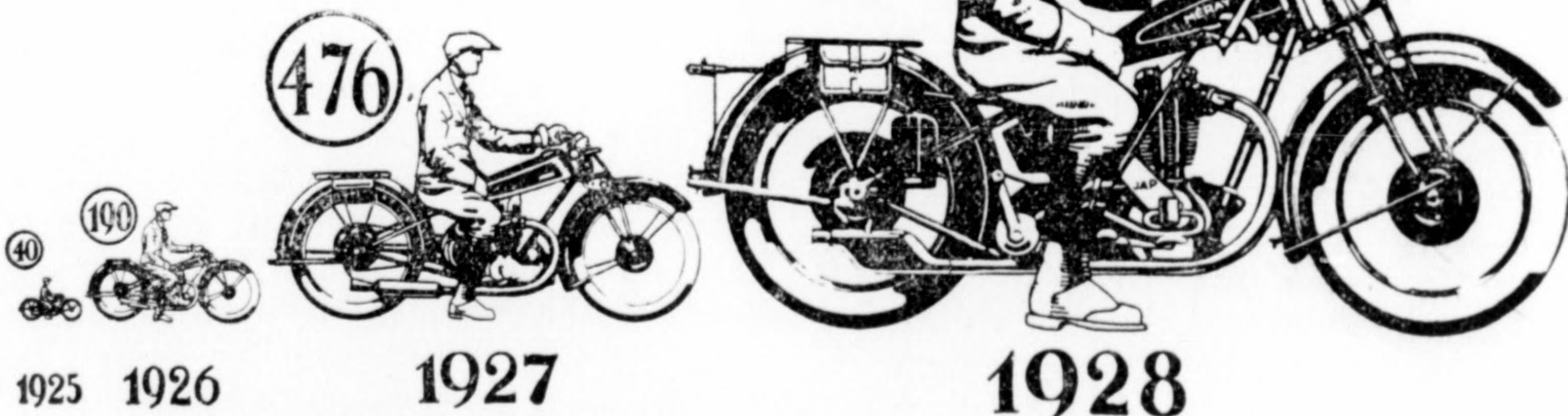
1100.— Pengőtől kezdve már kapható.

VELLIE-KOCSIK

VEZÉRKÉPVISELETE

IGY TERJED A
MÉRAY

824

1925 1926

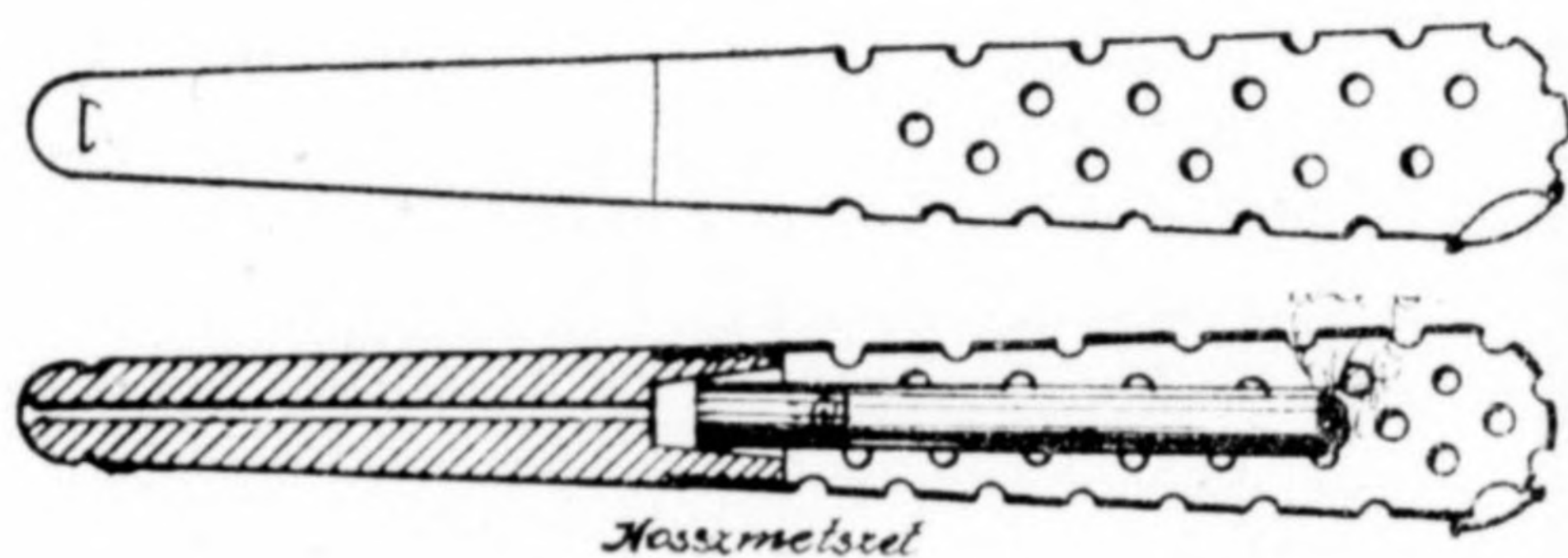
1927

1928

MÉRAY MOTORKERÉKPÁR GYÁR R.T.:

Tűzbiztos szipka

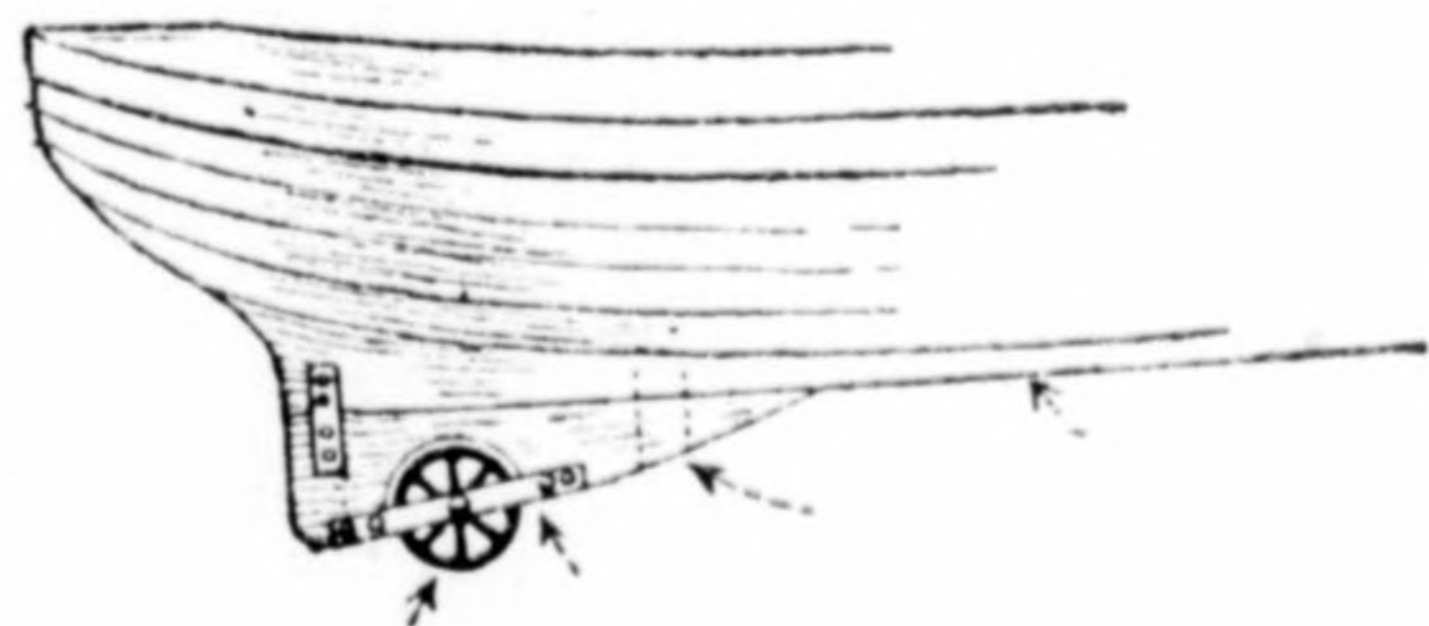
Az égő cigaretta nagyon sok kárt okoz, ha vigyázatlanságból, vagy véletlenül otffelejítjük egy butordarabon, vagy hozzáér a ruhánkhoz. Az ebből eredő károk elkerülésére szolgál a képünkön bemutatott tűzbiztos szipka, mely lényegében egy közönséges szivar- vagy cigarettaszipka, amit védőburok vesz körül s így lehetlenné te-

szi a tűznek a ruhához vagy butorhoz való hozzáérését.

A védőtök ráhuzható, vagy rácsavarható a szipkára s több sor szelelőnyílás van rajta, hogy levegőt kapjon az égő cigaretta. A hamu kieresztésére külön nyílás szolgál a tok végén, mely elzárható egy kis ajtócskával.

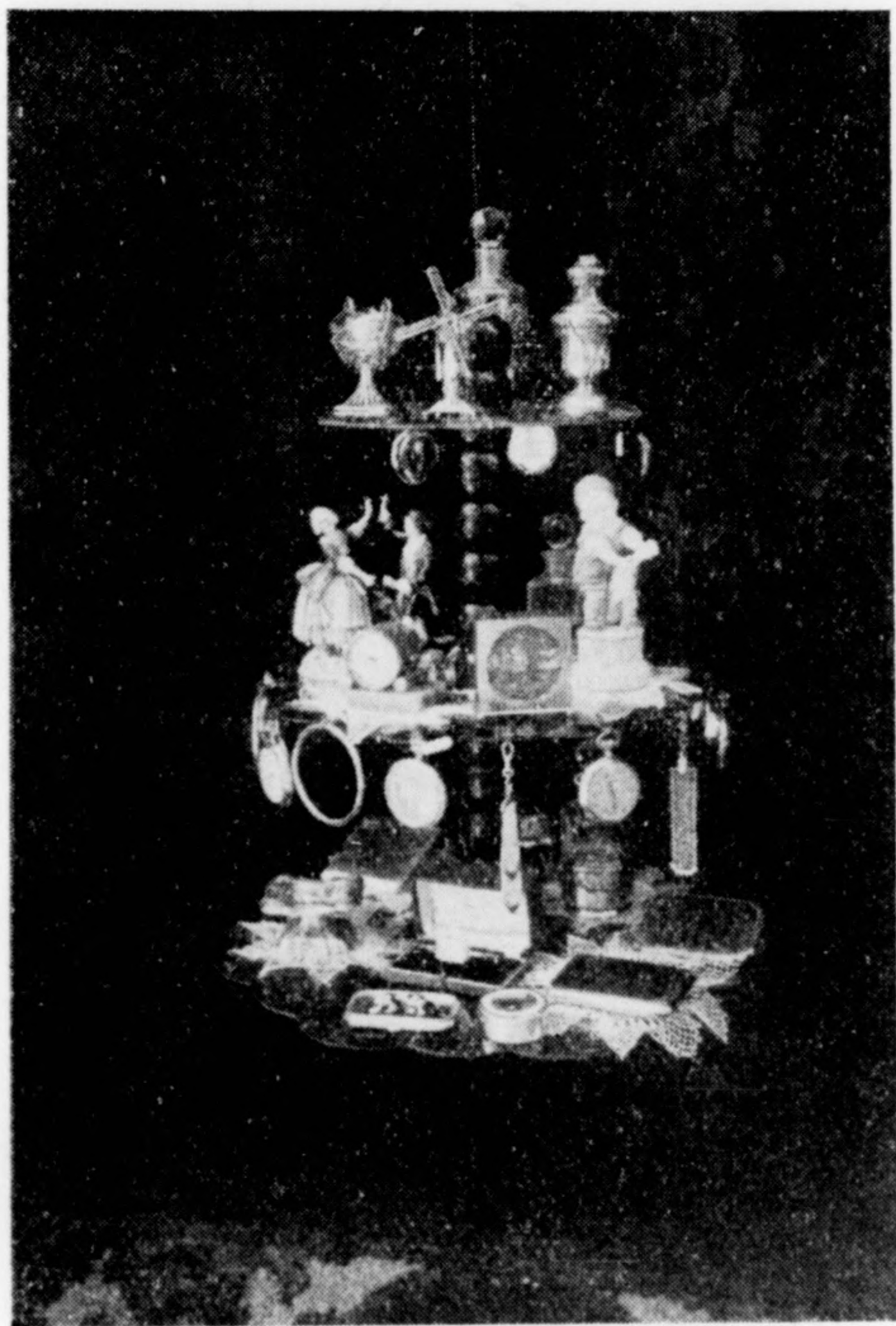
A tűzbiztos szipka Csibrán Sándor szolnoki kereskedő szabadalma.

Praktikus találmány csónakok vízre-eresztéséhez.

Forgó kirakatállvány üvegből

Rendkívül tetszetős és ügyes kirakatállványt mutatunk be képünkön olvasóinknak. Regényi József veszprémi órás és ékszerész találmánya az állvány, mely a kirakat menyezetére függesztve vékony huzallal, a fent elrejtett óramű által tartatik állandó forgásban. Legfontosabb előnye, hogy semmi üzemköltséggel nem jár s mivel egyszeri felhuzás két hétre elegendő, semmi gondot nem okoz a működtetése. Nem foglal helyet a kira-

A Regényi-féle üvegből való forgó kirakatállvány.

katban, mert az amugy is szabad közléptéren lóg s mivel tudvalevően a közönséget a legbiztosabban valami mozgó szerkezet állítja meg a kirakatok előtt, a legegyszerűbb és legpraktikusabb eszköz a figyelem felkeltésére. Izléses kivitele biztosítja, hogy díszére válik minden kirakatnak s mivel a felszereléséhez sem kell nagyobb átalakítás, mindenütt könnyen beszerelhető.

A kirakatállvány modellje megtekinthető a kiadóhivatalunkban, amely készséggel szolgál a feltaláló megbízásából felvilágosítással a szabadalom iránt érdeklődőknek is.

Szabadalmazásra bejelentett találmányok

Az alant felsorolt bejelentések a f. évi május hó 15-iki hivatalos Szabadalmi Közlönyben megjelentek.

- Mozgásátalakító, forgómozgásnak átváltoztatására ütőmozgássá.** Aktiebolaget Nordiska Armaturfabrikerna Stockholm, mint Weibull Ernst Hjalmar Waloddi saltsjöbadeni tanár jogutódja. 1927 dec. 1.
- Fűrészelő gép.** Aezél Károly gyáros, Budapest. 1928 jun. 23.
- Pénzbedobásra működő automata.** Brecknell Munro és Rogera (1928) Limited cég és Dolman Henry James Bristol (Anglia). 1927. szeptember 2.
- Berendezés butorszállító kocsikon.** Pótbej. a 97008. sz.-hoz. Béla Miklósné butorkereskedő neje, Szolnok. 1927 okt. 25. (Harsányi és Dr. Medgyes).
- Berendezés a viznek mély kutakból való felhozatalára, valamint tűzifecskendőknek mély kutakkal kapcsolatban való üzemben tartására.** Bierbauer József főintéző, Acsád. 1928 aug. 16.
- Műselyemfonógép fonó centrifugákkal a réz-oxidammoniak nyújtva-fonó eljárásához.** I. P. Bemberg A.-G., Barmen-Rittershausen. 1928 aug. 9.
- Zsebóra-biztosító.** Biró Lajos szabómester, Budapest. 1928 szept. 15.
- Berendezés kerámiai anyagok sajtói, különösen tetőcserépsajtók számára a sajtolási taraj levágására.** Bohn József téglagyáros, Budapest. 1928 szept. 25.
- Diesel elvű karburátor.** Bolyai Ferenc mechanikus és Baneth Sándor igazgató, Budapest. 1928 szept. 28.
- Hűtővízköpennyel ellátott többhengeres gép, különösen égési erőgép.** Birkigt Marc mérnök, Bois-Colombes. 1928 okt. 5.
- Gép egyetlen köpennyel burkolt több hengerrel, különösen hűtőköpenyes robbanómotor.** Birkigt Marc mérnök, Bois-Colombes. 1928. október 5.
- Mozdonyvezetői csap hosszú vonat fékezéséhez.** Bozic Dobrivoje mérnök, Belgrád. 1928 okt. 24.
- Víz koci.** Bernhardt Nándor műszaki tisztviselő, Ujpest. 1928 nov. 17.
- Biztonsági szerkezet lőfegyverekhez.** Societa Italiana Ernesto Breda, Milano. 1928 dec. 5.
- Eljárás és készülék tartányokon átvezetett folyadék átfolyásának megakasztására.** Buderus'sche Eisenwerke Wetzlar a. d. Lahn. 1928 dec. 10.
- Erjesztő verem rothadó anyagoknak trágyává való átalakítására.** S. A. Brevetti Beccari Firenze. 1928 dec. 22.
- Eljárás portlandcementnek magnéziumtartalmu nyersanyagokból, különösen magnéziumtartalmu nagyolvasztósalakból való előállítására.** Dr. Balthasar Károly vegyész, Klagenfurt és jogutódjai: Krause Richard bankhivatalnok, Wien; Zingl Adolf cégjegyző, Dr. Derflinger Camillo ügyvéd és Ortis Gyula ny. postamester, Klagenfurt. 1928 dec. 28.
- Töltőszeleppel ellátott zsák, különösen többfalu papírzsák és eljárás annak előállítására.** Bates Valve Bag Corp. Chicago (É. A. E. Á.). 1928 dec. 31.
- Töltőszeleppel ellátott zsák és eljárás annak előállítására és töltésére.** Bates Valve Bag Corp. Chicago (É. A. E. Á.) 1928 dec. 31.
- Eljárás és berendezés ipari fémeknek ötvözetekből, kohó- vagy öntőde-hulladékokból vagy maradékokból egészben (elemi fém alakjában) vagy részben (ötvözet alakjában) való elkülönítésére** Beringer Cornelius Raymond okl. bányamérnök és Schuller Kálmán okl. vegyész-mérnök, Budapest. 1929 febr. 25.
- Elrendezés korroziók elhárítására.** Cumberland Elliot mérnök, Kingston-Hill. 1927 máj. 19.
- Kerekes gyepborona emelő és tisztító készülékkel, valamint előrenyúló vázzal.** Cervinka Jan gyáros, Prága. 1928 jan. 30.
- Vasbetongerenda vagy oszlopdarab.** Czimmermann József építőmester, Orosháza. 1928 február 20.
- Irattartó és sormutató készülék írógépekhez.** Czinkóczky Pál községi iktató, Mezőberény. 1928 febr. 22.
- Forgó dobkemence anyagoknak gázzal való kezelésére.** Continentale „L. und L.“ Kohlen-destillation A.-G., Berlin. 1928 aug. 29.
- Belső fűtésű forgó dobkemence hosszrekeszekkel.** Continentale „L. und N.“ Kohlendestillation A.-G., Berlin. 1928 aug. 29.
- Tripack-lemez háromszines fényképészethez.** Clark Arthur John könyvszakértő, Wraybury, mint Baker Thomas Thorn tadcasteri lakos jogutódja. 1928 okt. 23.
- Gázömlést önműködően jelző készülék.** Daróczy Károly ny. bírósági irodatiszt, Budapest. 1928 jan. 27.
- Reklámberendezés.** Duchard Henry Maurice mérnök, Páris. 1927 aug. 22.
- Baromfűtató.** Dudinszky József lakatosmester, Budapest és Kardos Dezső biztosítási főfelügyelő, Monor. 1928 okt. 19.
- Eljárás öntött kéregpapír-palackoknak, öntött kéregpapírburkolatoknak és egyéb öntött kéregpapír-termékeknek szilárdítására és tömörítésére.** Dautwitz Werner vegyész, Zürich. 1928 nov. 30.
- Parkettapadló.** Elekes József cipésmester, Nagykőrös. 1928 jan. 28.
- Katalizáló vagy tisztítóanyagok számára való hordozó és eljárás annak előállítására.** Co Internationale pour la Fabrication des Essences et Petroles, Páris. 1929. jan. 5.
- Berendezés kazánviznek az iszaptól való megtisztítására.** Filtrators Ltd., London. 1928 november 22.
- Öntöttvasláb, különösen zománcozott vaslemezéből készült tárgyakhoz (fürdőkádak).** Magyar Fém- és Lámpaárugyár r.-t., Budapest. 1928 dec. 31.
- Berendezés a főkönyvi és folyószámla-kivonatok elkészítésének gyorsítására és könnyebb kezelhetőségére.** Grünwald Lajos főkönyvelő, Budapest. 1928 jan. 26.
- Villamos gázgyújtóberendezés.** Grünsberger Mór gyáros és Braver Sándor elektromérnök, Budapest. 1928 febr. 25.
- Eljárás helytálló képek mozgóképszerű bemutatására előttük továbbmozgó nézőknek.** Dr. Gyenes Ernő gyermekorvos, Budapest. 1928 május 30.
- Nyomás alatt álló gázt tartalmazó töltényvel működtetett porlasztóképező készülék főleg fogászati célra.** Dr. Görög Adolf fogorvos, Budapest. 1928 jun. 28.
- Zárószerkezet öblös száju üvegekhez.** Grünfeld Armin üvegnagykereskedő, Budapest. 1928 jul. 23.
- Alátámasztott befogás lemezzugókhoz.** Első Magyar Gazdasági Gépgyár r.-t., Budapest. 1928 szept. 29.
- Tartó táblák számára.** Dr. Grüllemeyer József gyáros, Wien. 1928 nov. 28.
- Hordozható és stabil porszívógép folyadékvaló porelválasztással.** Grien Heinrich elektrotechnikus, Wien. 1929 febr. 28.
- Önműködő folyadék-kimérő.** Societé Hardoll (Etablissements Hariveau et Dolimier et René Porte et Cie Réunion) Levallois-Perret. 1928 febr. 28.
- Áthelyezhető tartószerkezet szállítható hevederes szállító készülékek számára.** Gesellschaft für Förderanlagen Ernst Heckel m. b. H., Saarbrücken. 1928 jun. 8.

Szorítószerszerkezet szállítószalagok tartógörgői számára. Gesellschaft für Förderanlagen Ernst Heckel m. b. H., Saarbrücken. 1928 jun. 8.

Védőbetét járművek légtömítés gummiabroncsaihoz. Helios fémárugyár r.-t. és Friedrich Gyula kereskedő, Budapest. 1928 jul. 20.

Téglakemence téglák és hasonlók égetésére. Habla Alajos gépszerkesztő, London. 1928 július 28.

Sebességjelző berendezés. Herczeg Miklós elektromérnök, Budapest. 1928 okt. 3.

Blokknyvezési eljárás keresztbevezetett fák középrétegeinek előállítására. Hüneke Richard kereskedő és Industria del Legno Compensato S. A. cég, Fiume. 1928 okt. 19.

Tészta- és peccenyésítő készülék. Hager-Polli Jenő kereskedő, Oerlikon (Svájc). 1928 nov. 5.

Idomtégla kéményfalazáshoz. Herman István képesített kőművesmester, Kaposvár. 1928 december 15.

Szelep, főleg szifonfejekhez. Höchst Hermin magántisztviselő, Budapest. 1928 dec. 24.

Telefonhallgatóhoz való kagyló. Dr. Horai Horánszky László törvényszéki joggyakornok, Rákosszentmihály. 1929 jan. 22.

Eljárás nagymolekulájú állati fehérjéknek fonható oldatokká való átalakításra. Heberlein und Co. A.-G., Wattwil (Svájc). 1929 jan. 31.

Szűrőbetét. V. Horák továrni výroba plynovych masek cég, Prága. 1929 márc. 12.

Gáz cseppfolyósítására vonatkozó eljárás és berendezés, különösen a nyomás szabályozására nyomó gázok előállításánál. Gesellschaft für Industriegasverwertung m. b. H., Berlin-Britz. 1927 nov. 19.

Felfüggesztő szerkezet az építészetben használt függőhidakhoz. Játékos István műércöntő, Kispest. 1928 szept. 20.

Eljárás és berendezés piszkos benzin és trichloroethylen tisztítására. August Jungnickel gyári cég, Hamburg. 1928 dec. 15.

Eljárás rostanyagrétegeknek, különösen kéregpapírnak víztelenítésére és szárítására. Kastner Richard mérnök, Steyerer Mühl (Ausztria) és Schmolka Herbert mérnök, Wien. 1928 jan. 13.

Eljárás váltakozva elrendezett fa- és fémlemezkből álló nagyszilárdságú építőanyag előállítására. Von Körner Oszkár nagyiparos, Mauer (Wien/m.). 1928 jun. 21.

Eljárás esavarmenetvágóvas előállítására. Kersten Willy mechanikus és Lowenstein u. Hecht gyári cég, Berlin. 1928 szept. 3.

Berendezés írógépen írt oldal végének jelzésére. Kocsis Zoltán közjegyzői irodavezető, Sopron. 1928 szept. 3.

Fémlemezplomba és lezáró fogó. Dr. Kovács Pálné, kereskedő neje, Budapest. 1928 okt. 12.

Vészfékszerkezet motoros járművekhez, különösen autóbuszokhoz. Knorr-Bremse A.-G., Berlin-Lichtenberg. 1928 nov. 30.

Készlet-csík szeleteit árusító automata. Klüssendorf H. Henrik gyáros, Berlin. 1928 dec. 1.

Nagy tapadóképeségű hajtószíj. Phil. Knoch Leder- u. Riernerfabrik, Klagenfurt. 1928 december 31.

Eljárás átiró vagy átütőpapírok vagy másolókönyvek előállítására. Krausz J. és Társa cég, Budapest. 1929 febr. 6.

Eljárás kerámiai tárgyaknak szárító kamrákban való szárítására és berendezés ezen eljárás fogantatására. Lühmann Károly gyáros, Celle-Vorwerk. 1927 dec. 13.

Gépjárművek stb. számára való vészfék és hegytámasz. Liebertz József gyáros, Euskirchen. 1928 okt. 23.

Mindenféle jármű számára való önműködő emelőberendezés. Josef Liebertz G. m. b. H., Euskirchen. 1928 okt. 23.

Kétlencsés kézi nagyító készülék pótlenccsel, fonalszámlálóval és elektromos világítóberendezéssel. Merano G. m. b. H. Optikai és Finommechanikai Társaság, Bréma. 1928 ápr. 4.

Műtrágyaszóró gép. Spojene továrny hospodárskych stroju Fr. Melichar-Umrath a spol. Ake. spol. és Kops Ágost mérnök igazgató, Brandeis. 1929 jun. 9.

Satuállvány. Lévai Gyula okl. gépészmérnök, D. G. T. igazgató-helyettes, Budapest. 1928 december 22.

Szerszámmű. Lévai Gyula okl. gépészmérnök, D. G. T. igazgató-helyettes, Budapest. 1928 dec. 22.

Eljárás és berendezés formatestek, különösen brikettek sajtolására. Moticska József és Szontágh Ferenc gépészmérnökök, Pécs. 1928 jun. 28.

Fagyvédő. Kecskeméti Merkur R.-T., Kecskemét. 1928 jun. 30.

Eljárás és készülék ruhatartó falemez előállítására. Mendelsohn Testvérek gyermekkocsi és tömegcikkgyár, Győr. 1928 okt. 4.

Hajhullámosító készülék. Maeder Frigyes fodrász, Adelaide (Ausztrália). 1928 okt. 9.

Lakat. Mestitz György magánzó, Kolozsvár. 1928 okt. 25.

Hengerelrendezés hengeres csiszoló gépekhez. Maschinenfabrik und Eisengiesserei Kronach G. m. b. H. Kronach. 1928 nov. 3.

Eljárás és gép, pengék, különösen biztonsági borotvapengék köszörülésére. Société d'Études de Machinés á Affuter cég, Páris. 1928 nov. 16.

Eljárás trieur-lemezek előállítására. Carl Nebrich gyáros, Prag-Smichov. 1928 jul. 17.

Huszonnégy számú óralap önműködő váltószerkezettel. Nagyflórisi Nagy Béla köztisztviselő, Budapest. 1928 szept. 27.

Ekére szerelhető vetőgép. Oláh Gyula gépszerkesztő, Budapest. 1928 szept. 6.

Szeghúzó. Orlik Jakab lakatosmester, Budapest. 1928 szept. 22.

Üvegtető borda. Pickel Oszkár mérnök, Budapest. 1928 aug. 14.

Vetítő ernyő. Pallenmaerts Jules Ernest gyáros, London. 1928 szept. 1.

Esőztető készülék. Petrovits Rudolf géplakatos és vasesztergályos, Pesterzsébet. 1928 okt. 9.

Újítás gyermekágyakon. Rinth Ferenc asztalosmester, Maglód. 1928 ápr. 25.

Hatrészű felfújható gummilabda és eljárás annak előállítására. Magyar Ruggyantaárugyár R. T. Budapest. 1928 jul. 30.

Légkazán permetező készülékekhez. Rosenstrauch József bádogosmester és vaskereskedő, Kiskundorozsma. 1928 jul. 24.

Eljárás fatárgyak (padlók) egyidejű mosására és olajozására. Dr. Reisz Frigyes vegyész-mérnök és Schuchbauer Ferenc gépészmérnök, Budapest. 1928 jul. 30.

Készülék sűrű olajok vagy konzistens zsírok porlasztására és felvitelére. Richter Curt magánmérnök, Hannover. 1928 aug. 8.

Sámfa. Rosenthal Zsigmond kereskedő, Timisoara. 1927 szept. 2.

Levélboríték. Roos Jenő kereskedő, Wolhausen (Svájc). 1928 okt. 9.

Palack-csapózár. Ripper Ignác vállalkozó és Haidekker Sándor r.-t. cég, Budapest. 1928 okt. 10.

Durva és finom adagolással dolgozó önműködő mérleg. Hennefer Maschinenfabrik C. Reuther und Reissert m. b. H. Hennefer a. d. Sieg (Németország). 1928 dec. 28.

Viasz-füldugó. Rauscher Katalin magánzó, Budapest. 1929 jan. 6.

Légmentes kötés fémes és kerámiai testek között. Siemens-Schuckert Werke A.-G., Berlin-Siemensstadt. 1927 dec. 31.

Levélboríték. Szigeti Ábrahám Károly cégvezető, Budapest. 1928 márc. 17.

Szövetdarabnak (suroló stb. rongynak) a nyélhez való erősítésére szolgáló eszköz. Stolnicki Károly hadirokkant, volt műszaki tisztviselő, Budapest. 1928 márc. 19.

Szabályozó berendezés szárnyas kerékkel ellátott mérőkészülékekhez. Süss Nándor Präcisiós Mechanikai és Optikai Intézet r.-t., Budapest. 1928 máj. 19.

Megfeszített állapotban oldható lánczár. Fr. Steigenberger Metallwaren Industrie Ulm (Duna mellett). 1928 jul. 4.

Belső jégtömítő járművek kerékabroncsaihoz. Steiner Béla és Rierner Marcel igazgatók, Budapest. 1928 okt. 3.

Pénzdarab bedobásával működtetett fényképező berendezés. Semel Samuel I. fényképészeti szakértő és Murray Charles Henri r.-t. igazgató, London, 1928 szept. 13.

Önműködően záródó köpöcsésze. Sisa Sándor asztalosmester, Szikszó, 1928 szept. 18.

Tenyérvédő, mindennemű, főleg pedig gazdasági eszközökhöz. Szentmiklóssy Gyula tanító, Békésszentandrás, 1928 okt. 3.

Fém- és üveg közötti hegesztett kötés. Siemens-Reiniger-Veifa Ges. für med. Technik m. b. H., Berlin, 1928 okt. 4.

A magzat lefejezésére szolgáló oryosi műszer (Decapitator). Dr. Sztelhló István nőorvos I. tanársegéd, Budapest, 1928 nov. 17.

Lövőkészülék. Surber Heinrich postatisztviselő, Zürich, 1928 nov. 29.

Ijárás falvédő takarók előállítására. Szabó András iparművész, Kispest, Lőrincz István iparművész, Budapest és Brunecker József iparművész, Kispest, 1928 dec. 10.

Eljárás élesztő gyártására mosléknak tenyésztésére való alkalmazása mellett. Selbi Societé d'Exploitation de Licences de Brevets Industriels Genf, 1928 jan. 19.

Elektromos kapcsoló készülék. Stadtbank Leipzig cég, Leipzig, 1928 márc. 3.

Jármű törmeléknek, például hulladéknak elszállítására. Schmidt Károly gyárigazgató, Nürnberg, 1927 nov. 8.

Reklámbetétes levélboríték. Schwarcz Ignác r.-t. igazgató, Budapest, 1928 okt. 11.

Eljárás textilanyagok, szőrmék, szőrök és más anyagok festésére. Schueller Jenő iparos, Páris, 1929 jan. 12.

Elektromos világító cső egy vagy több izzó elektródával. Patent-Treuhand Ges. für elektr. Glühlampen m. b. H., Berlin, 1928 okt. 9.

Agyszerkezet kézi lőfegyverekhez. N. V. Union Maatschappij Voor Automatische Metallbewerking cég Rotterdam, 1928 dec. 17.

Emberi erővel működtetett hajtószerkezet járművekhez. Vizsolyi (Klein) Zsigmond magánhivatalnok, Budapest, 1928 máj. 21.

Világító betűk, számok vagy ábrák. Várkonyi Nándor igazgató, Budapest, 1928 okt. 24.

Eljárás cseresznyeizű szaloncukormasszából készült, műszárral és levéllel ellátott, cseresznyeszem alaku giliszta elleni szer előállítására. Vargha Pál gyógyszerész, Szatmárökörítő, 1928 dec. 12.

Ömlesztő kamrának a forrasztási helynél való alkalmazása mellett létesített forrasztási kapcsolat. Victoria-Werke A.-G. Nürnberg (Németország), 1928 dec. 18.

Eljárás sérült szövetek javítására saját szálának felhasználásával. Vajda Albertné szül. Fehér Margit műfoltozónő, Budapest, 1929 január 28.

Rádió vevőkészülék. Ifj. Varga József egyetemi hallgató, Pestszentlőrinc, 1929 jan. 30.

Löveg töltényhüvely. Weiss Manfred acél- és fémművei r.-t., Budapest, 1928 jun. 14.

Berendezés nyitott vasúti kocsikból való kikapás számára. Willimek Gusztáv és Skarbek Kozietulski László mérnökök Grudziadz (Lengyelország), 1928 okt. 27.

Excenteres forgódugattyus süritő. Zoller Arnold mérnök, Berlin, 1928 máj. 3.

Közgazdasági hírek

A Magyar Ruggyantaárugyár r. t. legutóbb tartott közgyűlése Ranschburg Pál cégvezetőt h. igazgatóvá nevezte ki. Ez a kinevezés méltó elismerése Ranschburg Pál munkálkodásának, aki különösen a sajtóval való konciliáns tevékenységével igen sok őszinte barátot szerzett magának. Kinevezését úgy szakkörökben, mint a sajtó körében osztatlan örömmel fogadták.

A Ganz és Társa Danubius r. t. legutóbb tartott rendes közgyűlésén kiadott igazgatósági jelentésből kitűnik, hogy a vállalat üzemének foglalkoztatása az 1928. évben kedvezően emelkedett. A közgyűlés az igazgatóság javaslatára elhatározta, hogy az előző évi 6 P-vel szemben az 1928. évre részvényenként 8 P osztalékot fizet.

A Burkoló és Utépitő r. t. új vezérigazgatója. Dr. Bálint Imrét a Magyar Olaj- és Vegyipar r. t. vezérigazgatóját a Burkoló- és Utépitő r. t. vezérigazgatójává nevezték ki. A dr. Bálint vezetése alá került részvénytársaság a jövőben az ásványolaj szakmára is kiterjeszti tevékenységét.

A Bohn Testvérek Téglagyár r. t. 1928. évi mérlege a vállalat fokozatos fejlődéséről számol be. A társaság közgyűlése alapítókezelést határozott el, mert a házadómentesség folytán várható nagyobb építő tevékenységre a gyár produktívitásának növelésével akar felkészülni.

Szerkesztői posta:

E rovatban minden megkeresésre válaszolunk.

Hadigondozó, Pápa. Örömmel fogadjuk az intézet elismerését és ragaszkodását. A lapot megindítottuk.

K. L. Pécs. A vasúti biztonsági berendezések tanulmányozására Londonban egy a kormány által kiküldött bizottság működik, amely minden ilyen irányú találmányt megvizsgál és ha megfelelőnek találja, alkalmazásra ajánlja.

Cs. Szolnok. Találmányát csak e számban ismertettük.

Előfizető, Szolnok. Az Árumintavásárt a Keresk. és Iparkamara rendezi. Terjedelme sokkal nagyobb volt, mint az előző években. Az eredményről külön cikkben számolunk be.

Gépgyáros. Az önműködő kocsi- és kocsikapcsoló bevezetése komolyan foglalkoztatja a vasutak szövetségét. A feltételeket bekértük és lapunk egyik számában leközöljük. Ajánlatos vele komolyan foglalkozni.

L. M. Arad. Cégeket nem ajánlunk. Kísérje figyelemmel hirdetéseinket. A hirdetést lapunk részére bármelyik hirdetési iroda felveszi.

Technika. A cikk közléséért 100 pengőt számítunk oldalankint, azonban fél, vagy negyed oldalt is vehet. A klisé önköltségi árban számítjuk és a lap megjelenése után átadjuk. A hirdetési ár ugyanannyi.

MŰSZAKI UJDONSÁGOK LAPJA

Felelős kiadó: Dr. Mérei Oszkár.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 15. Tel.: J. 300—45.

Előfizetési ár: egész évre 12 P, fél évre 6 P.

Általános Nyomda R.-T., Budapest,

VI., Nagymező-utca 3. — A nyomdáért felel: Dr. Uj István.

Szabadalmi vásár

(E rovatban egy hirdetés díja 5 P.)

ASZTALOSIPARI ujdonság gyártási joga százalékra átvehető. Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal, Budapest, VIII., Rákóczi-ut 15. sz.

REPÜLŐGÉP szabadalom finanszírozására társat vagy gyárost keresek nagyobb tőkével. A találmányt szakemberek megvizsgálták és életrevalónak találták. Érdeklődők címeit kérem „Mecenás” jellegre e lap kiadója.

ÖRÖKÖS SEPRÖNYÉL gyártásához és forgalomba hozatalához finanszírozót vagy gyárost keresek. Ádám Tibor, Munkácsvo.

TŐKEERŐS gyári és exportcég keres elsőrangú reklám, tömegcikk, háztartási cikk, vagy hasonló szabadalmat Anglia és U. S. A. részére. Taubmann, Nürnberg-Dutzendteich. (I. B.)

JÓ TÖMEGCIKKHEZ társulok, esetleg megveszem. Megkeresést kérek „Exportcikk” jellegre a kiadóba.

BUDAPESTI KISEBB GYÁR keres jó tömegcikk ujdonságot gyártásra és esetleg forgalombahozataira. Cím a kiadóban.

ALLITHATÓ KÁLYHACSÖVÉG találmányom eladom vagy gyártási jogot adok. Boros A. bádogos Miskolc.

„ZSEBÓRA ÉS VAGYONŐRZŐ ZSEBKAPOCS” találmányomat, amely régóta érzett hiányt pótló tömegcikk, eladnám vagy gyártási jogot adnék. — Levelek „Tömegcikk 80” jellegre a kiadóba.

LAKATOSARUGYÁR keres tömegcikk találmányt gyártásra, esetleg forgalombahozatalra. Cím a kiadóban.

FURDÓZÉSI tömegcikk terjesztésére vidéki képviselők kerestetnek. Ajánlatokat Sopronyi Bank, Budapest, Baross-tér.

SZITALÓBERENDEZÉS pékműhelyek, üzemek részére. Gyártási jog eladó, vagy társ kerestetik. Makkay B. Szeged.

MAGYAR BROWN BOVERI MŰVEK

Villamossági Rt.

Ezelőtt: Egyesült Villamossági és Gépgyár R.-T.

Központi iroda: VI., Podmaniczky ucca 27. szám.

Gyártelep: Ujpest, Megyeri-ut 6. szám.

Gyárt: egyenáramu és váltóáramu generátorokat, áramátalakítókat, motorokat minden áramnemre, vasuti motorokat, transzformátorokat, vonatvilágítási dinamókat, olajkapcsolókat, kapcsolószekrényeket, kapcsolótáblákat stb.

Képviseltek

AKTIENGESELLSCHAFT A. HERING, NÜRNBERG keres jó szabadalmat megvételre, vagy vas- és fémtömegcikk egyedárusítását.

KÉPVISELŐT keresek, ki vaskereskedésekben jól be van vezetve és az általam gyártott tömegcikk terjesztését vállalja. Cím a kiadóban.

JÓMEGJELENESŰ urak előfizetők gyűjtésével szép jövedelmet érhetnek el. Bővebbet a kiadóban d. u. 2—3 között.

KÉPVISELŐ kerestetik minden nagyobb vidéki városban. Nagy ismerettséggel bíró urak ajánlatát kérem „Elegáns üzlet” jellegre a kiadóba.

TÖMEGCIKK vidéki terjesztésére képviselőket keres budapesti nagy cég. Minden házban és kávéházban könnyen elhelyezhető. Alapfeltétel egy minimális mennyiség átvétele. Cím a kiadóban megtudható. Leveleket „Jó üzlet” jellegre továbbít a kiadóhivatal.

KERESÜNK műszaki irodacikk ujdonságot gyártásra és terjesztésre. Ajánlatokat részletes ismertetéssel kér: Filler és Fiebig, Berlin, Sw. Ritterstrasse 48.

UJDONSÁGOK terjesztésére és azok képviselőnek átvételére pár ezer pengővel rendelkező intelligens kereskedő kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

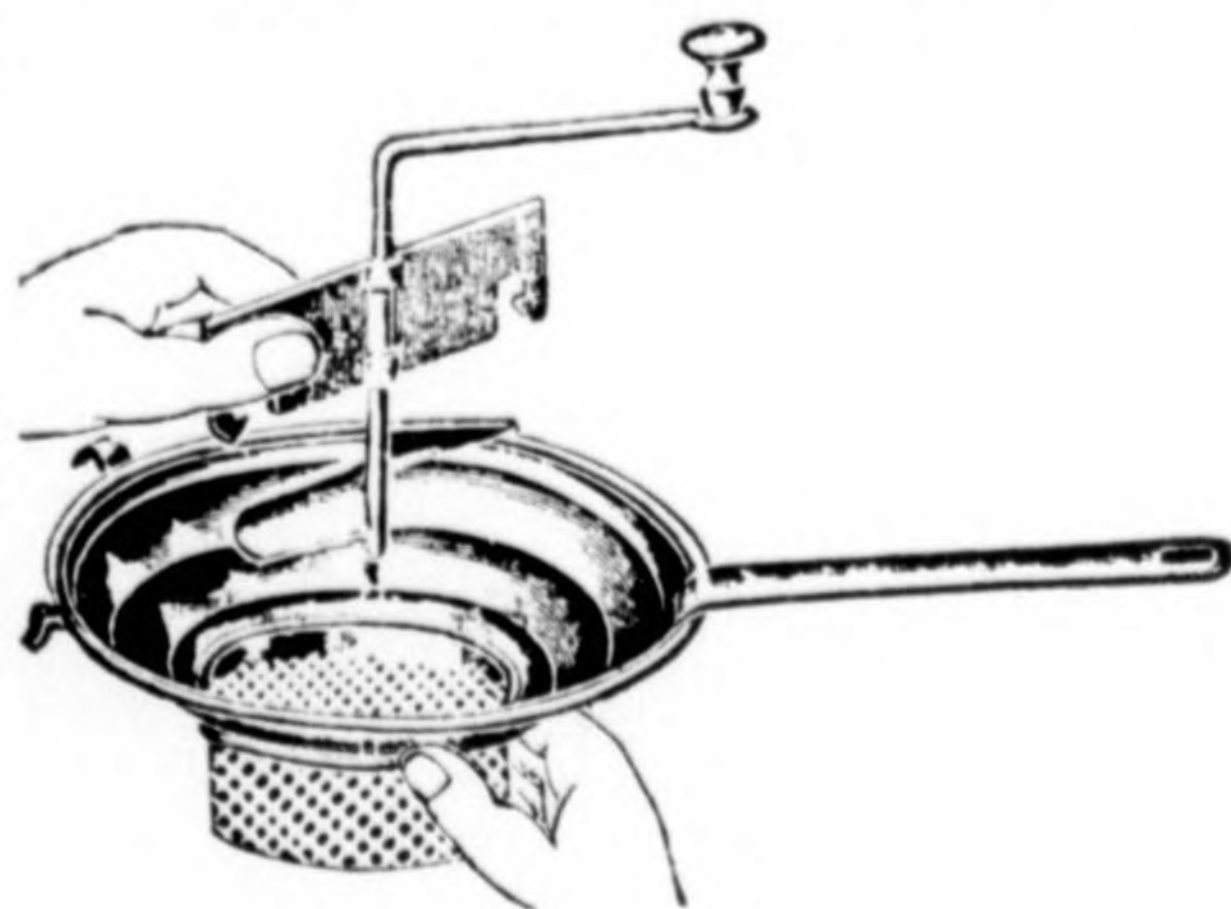
HÁZTARTÁSI készülék magyarországi képviselőtélét garancia mellett átadom. Megkeresést „Bauer A. G.” jellegre a kiadóba.

PAPIRSZAKMÁBA vágó tömegcikk magyarországi gyári képviselőte átadó. Cím megtudható a kiadóban. Minta megtekinthető ugyanott d. u. 5—6 között.

VIZVEZETÉKI csapra felszerelhető meleg vizet szolgáltató elektromos készülék, megbízható működésű olcsó szükségleti cikk terjesztésére külföldi gyár képviselőt keres. Cím megtudható a kiadóban. Minta megtekinthető ugyanott d. u. 5—6 között.

Univerzális paszírozógép

és más háztartási cikkek képviselőtélét vidéki kereskedőknek átadom.

Cím: a kiadóban.

A KÉSZÜLÉK LELKE A CSŐ!

*CSAK JÓ MINŐSÉGŪ
CSÖVEKKEL ELLÁTOTT
VEVŐKÉSZÜLÉKEK
ADNAK KIFOGÁS-
TALAN VÉTELT.....!!*

PHILIPS
MESTERCSÖVEK

